

Izvršni odbor HNS je temeljem 43. Statuta na prijedlog Komisije za sigurnost na sjednici održanoj 29. 06. 2022. donio

PRAVILNIK O ZAŠTITI I SIGURNOSTI

UVOD

Hrvatski nogometni savez (u daljnjem tekstu: HNS) jedini je nacionalni sportski savez koji potiče, promiče i skrbi o hrvatskom nogometnom sportu te kao krovna nogometna športska udruga provodeći važeće zakone Republike Hrvatske, posebno one koji se neposredno odnose na nogometna natjecanja u skladu s:

- Zakonom o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima,
- Zakonom o javnom okupljanju, i,
- UEFA Pravilnikom o zaštiti i sigurnosti i dodacima koji su njegov sastavni dio,

donosi **Pravilnik o zaštiti i sigurnosti**.

HNS se usvajanjem Pravilnika o zaštiti i sigurnosti na nogometnim utakmicama stavlja u aktivnu poziciju u odnosu na problematiku zaštite i sigurnosti na nogometnim utakmicama, a posebno u odnosu na nasilje koje se pojavljuje na nogometnim utakmicama.

Ovim pravilnikom se osim problematike zaštite i sigurnosti na nogometnim utakmicama određuju područja obaveza za nogometne klubove– organizatore te se utvrđuju i druga područja iz poslova zaštite i sigurnosti na nogometnim utakmicama, kao što su:

1. Zaštita terena za igru i uvjeti pod kojima se mogu uklanjati ograde tribina prema igralištu,
2. Područja za gledatelje – kojima se propisuje igranje utakmica na stadionima sa individualnim i numeriranim sjedalicama s naslonima ili bez naslona (za navijačke skupine),
3. Ugradnja sustava videonadzora na nogometnim stadionima te opremanje tzv. „kontrolnih prostorija“ za službe sigurnosti,
4. Ugradnja uređaja za kontrolu ulaska (brojači ulaznica) na nogometnim stadionima,
5. Prodaja i zaštita ulaznica te prikupljanje osobnih podataka za nositelje i korisnike ulaznica,

6. Sigurnosno osoblje i njihove zadaće – uključeni postupci u slučaju prekida utakmice,
7. Vođenje evidencija o osobama kojima je izrečena mjera zabrane odlaska na športska natjecanja i sprječavanje njihovog dolaska na utakmice u vrijeme zabrane i onemogućavanje kupnje ulaznica (temeljem članka 32. stavka 7. ZSNŠN),
8. Organizacija redarske službe na nogometnim utakmicama, dužnosti redarske službe i redara te mjerila za broj redara na nogometnim utakmicama,
9. Suradnja sa tijelima javne vlasti i klubovima navijača,
10. Uvjeti za točenje alkoholnih i bezalkoholnih pića na utakmicama,
11. Utakmice visokog rizika i procedure proglašavanja istih, kao i postupci organizatora – klubova kod organizacije utakmica visokog rizika,
12. Svi drugi postupci koje nalaže Zakon o sprečavanju nereda na športskim natjecanjima te drugi zakoni RH, kao i druga područja definirana odlukama o sigurnosti UEFA i FIFA, a koja se odnose na poslove sigurnosti u pripremi i tijekom odigravanja nogometnih utakmica,
13. Planiranje i provedba preventivnih aktivnosti koje imaju za cilj suzbijanje neprihvatljivih ponašanja, tom prilikom nadležni odjel HNS-a surađuje s tijelima državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave, Hrvatskim olimpijskim odborom, visokoobrazovnim ustanovama, školama i drugim obrazovno-odgojnim ustanovama, te s odgovarajućim znanstvenim institucijama, organizacijama civilnoga društva i gospodarskim subjektima u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, preventivskim vijećima i udrugama građana.
14. Prijelazne odredbe – nakon donošenja ovog Pravilnika klubovi su dužni prilagoditi svoje propise u roku od 6 mjeseci.

Ovim pravilnikom se posebno ističe jasna politika nulte tolerancije prema rasizmu kao najgoroj negativnosti koja se posljednjih godina pojavljivala na stadionima na kojima su se odvijala natjecanja u organizaciji HNS-a.

Sastavni dio ovog pravilnika je UEFA plan od 10 točaka kojim se nalažu postupci nogometnih klubova radi sprečavanja pojava rasizma u nogometnoj obitelji – među igračima, navijačima, dužnosnicima i službenim osobama.

Jednako tako sastavni dio ovog pravilnika su i tzv. „objave“ koje treba poslužiti organizatorima utakmice kao dopuna u slučajevima pojave rasizma na utakmicama i koje jasno i javno podcrtavaju postupke koje treba poduzimati.

Ovim Pravilnikom HNS slijedi UEFA-u koja je svojim pismom br. 052 od 29. srpnja 2009. godine od svih svojih članica zatražila istovjetno i nedvosmisleno postupanje kada se radi o djelima kojima se na bilo koji način vrijeđa ljudsko dostojanstvo pojedinca ili grupe pojedinaca zbog boje kože, rase, vjere ili etničkog porijekla (članak 11.1 Disciplinskog pravilnika UEFA i članak 88. Disciplinskog pravilnika HNS-a).

Sadržaj

PRAVNE OSNOVE ZA DONOŠENJE PRAVILNIKA	
I. OPĆE ODREDBE	6
Članak 1. Opseg primjene	6
Članak 2. Svrha	6
Članak 3. Definicija pojmova.....	7
Članak 4. Imenovanje Povjerenika za sigurnost.....	9
Članak 5. Suradnja i komunikacija s navijačima	9
II. STADIONSKA STRUKTURA I MJERE TEHNIČKE ZAŠTITE.....	10
Članak 6. Osnovna načela	10
Članak 7. Područje izvan stadiona	10
Članak 8. Perimetar stadiona, ulazne rampe i kontrolne točke	11
Članak 9. Perimetar oko terena za igru, ulazi na teren za igru u slučaju nužde, ulazi za igrače..	11
Članak 10. Evakuacija gledatelja sa stadiona	12
Članak 11. Područja za gledatelje	13
Članak 12. Kontrolna prostorija i video-nadzor CCTV.....	15
Članak 13. Mjere sigurnosti za ekipe i službene osobe.....	15
Članak 14. Rasvjeta, agregat u slučaju nužde.....	16
Članak 15. Semafor i razglas	16
Članak 16. Telefonske instalacije i internet.....	17
Članak 17. Sigurnost od požara.....	18
Članak 18. Prva pomoć.....	18
Članak 19. Sustav prodaje ulaznica i kontrola ulaska.....	19
III. SIGURNOSNO OSOBLJE I NJIHOVE ZADAĆE	20
Članak 20. Osnovno načelo	20

Članak 21. Teški incidenti	20
Članak 22. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet	20
Članak 23. Zadaće povjerenika i/ili časnika za sigurnost na utakmicama visokog rizika	23
Članak 24. Povjerenik za sigurnost kluba	25
Članak 25. Redarska služba i mjerila za utvrđivanje broja redara	26
Članak 26. Redar	28
Članak 27. Grupa za vezu	29
IV. ULAZNICE	31
Članak 28. Prodaja ulaznica	31
Članak 29. Raspodjela ulaznica	32
Članak 30. Podaci o nositeljima ulaznica.....	33
Članak 31. Mjere za sprječavanje krivotvorenja i preprodaje ulaznica	33
Članak 32. Kvote ulaznica i cijene.....	34
Članak 33. Informacije na ulaznicama	34
V. ORGANIZACIJSKE/OPERATIVNE MJERE/SURADNJA	35
Članak 34. Obveza suradnje sa tijelima javne vlasti	35
Članak 35. Odnos s klubovima navijača	36
Članak 36. Strategija odvajanja gledatelja i razilaženje publike	37
Članak 37. Inspekcija, provjera i čuvanje stadiona.....	37
Članak 38. Prva pomoć za gledatelje	38
Članak 39. Zaštita gostujuće ekipe.....	38
Članak 40. Putovanje gostujućih navijača.....	38
Članak 41. Informacije za gledatelje.....	39
Članak 42. Otvaranje ulaza stadiona za gledatelje	39
Članak 43. Postavljanje oznaka i upute o kretanju	40
Članak 44. Pregledavanje gledatelja	40
Članak 45. Udaljavanje sa stadiona i uskraćivanje ulaza	41
Članak 46. Nazočnost sigurnosnog osoblja.....	41
Članak 47. Alkoholna i bezalkoholna pića.....	42
Članak 48. Ograničavanje kretanja gledateljima	43
Članak 49. Zadržavanje navijača na stadionu	43
Članak 50. Javni prolazi.....	43

Članak 51. Vrata i ulazi.....	44
Članak 52. Zaštita područja za igru.....	44
Članak 53. Ponovno emitiranje na velikim ekranima	45
VI. OSTALE SIGURNOSNE ODREDBE I OBAVEZE ORGANIZATORA	46
Članak 54. Politička djelovanja	46
Članak 55. Provokativna djelovanja i rasizam.....	46
Članak 56. Utakmice visokog rizika	47
VII. ZAVRŠNE ODREDBE.....	49
Članak 57. Dodatak	49
Članak 58. Disciplinski postupci.....	49
Članak 59. Usvajanje i stupanje na snagu	49
Članak 60. Ukinuće i prijelazne odredbe.....	49
VIII. DODACI.....	50

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Opseg primjene

1. Ovaj pravilnik se primjenjuje za sva natjecanja u organizaciji HNS-a, kao i za sve utakmice koje se odigravaju na prostoru RH za koje je HNS izdao pisanu suglasnost.
2. Njime se obuhvaćaju organizacijske mjere, kao i druge mjere kojima je cilj osigurati red i sigurnost na stadionu prije, tijekom i nakon utakmice u odnosnom natjecanju.
3. Ovim pravilnikom se ne isključuje primjena i obaveza provođenja svih mjera koje nalažu pozitivni propisi i zakoni u Republici Hrvatskoj, a koji se odnose na obaveze organizatora, gledateljstva i svih službenih osoba koje sudjeluju u organizaciji nogometne utakmice ili su na istoj prisutni.

Članak 2. Svrha

Ovim pravilnikom utvrđuju se sadržaji i obaveze po pitanju poslova sigurnosti organizatora nogometnih utakmica, svih sudionika takvog sportskog događaja, kao i zakonski utemeljene obaveze za ispunjenjem svih normi sigurnosti koje su organizatori nogometnih utakmica u sustavu natjecanja HNS-a dužni provesti.

Cilj ovog pravilnika je upoznati organizatore utakmica i saveze sudionike ili klubove s njihovim zadaćama i odgovornostima prije, tijekom i nakon utakmice u cilju stvaranja zaštićenog, sigurnog i ugodnog okruženja svima prisutnima.

Članak 3. Definicija pojmova

Za svrhe ovog pravilnika, primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) **Nogometna utakmica (športsko natjecanje):** smatra se svako pojedino natjecanje u okviru sustava športskih natjecanja uspostavljenog na temelju Zakona o športu, u kome se natječu domaći i gostujući športski klub, međunarodno natjecanje organizirano na području Republike Hrvatske, natjecanje u sustavu europskih i svjetskih športskih organizacija, natjecanje za koje postoji procjena mogućnosti izbijanja nereda i nasilja te natjecanje u inozemstvu u kojem sudjeluje nogometni klub iz Republike Hrvatske.
- 2) **Nogometni klub:** u smislu ovoga pravilnika smatra se svaka udruga ili trgovačko društvo koje sudjeluje u nogometnom natjecanju.
- 3) **Sustav zatvorenog televizijskog kruga:** fiksne kamere s daljinskim usmjeravanjem i kontrolom zumiranja za nadzor gledatelja, pristupa i ulaza stadionu te svih područja za gledatelje unutar stadiona.
- 4) **Kontrolna prostorija:** prostorija rezervirana za osoblje i službene osobe s cjelokupnom odgovornošću za sva pitanja zaštite i sigurnosti povezanih s utakmicom, povjerenika za sigurnost HNS-a ili kluba, povjerenika za sigurnost stadiona te njihovo osoblje.
- 5) **Organizator utakmice:** savez ili klub odgovoran za organizaciju utakmice koja se igra na domaćem terenu ili savez, klub ili drugi pravni subjekt koji je odgovoran za organizaciju utakmice na neutralnom terenu, bez obzira sudjeluje li jedna od njegovih ekipa u utakmici.
- 6) **Sustav rasvjete za slučajevne nužde:** sustav koji osigurava da se u slučaju nestanka el. energije rasvjeta održava, uključujući sve izlazne i evakuacijske pravce, a u svrhu pružanja zaštite i usmjeravanja gledatelja.
- 7) **Policija:** tijelo javne vlasti odgovorno za održavanje javnog reda i sigurnosti na utakmici, ako športsko natjecanje osiguravaju pripadnici policije onda najviše rangirana osoba u hijerarhiji zapovijedanja mora biti iz redova policije, a redarske službe moraju postupati po zapovijedi policije.
- 8) **Privatno osiguranje:** osposobljeni pojedinac (bez obzira je li izravno zaposlen ili pod ugovorom), koji je ocijenjen kao sposoban za obavljanje svojih dodijeljenih mu zadaća vezanih uz zaštitu i sigurnost u i oko stadiona. Ova se funkcija razlikuje od onih koje imaju

redari, budući da privatno osiguranje može imati dodatne zadaće za koje je prema nacionalnim zakonima potrebna posebna licenca.

- 9) **Nogometni stadion – športski objekt** u smislu ovoga Pravilnika smatra se, pored športskog objekta prema odredbama Zakona o športu, i drugi zatvoreni ili otvoreni objekt koji služi obavljanju drugih djelatnosti kada se povremeno koristi za nogometno natjecanje te prostor na kojem se ulazak i kretanje osoba uvjetuje posjedovanjem ulaznice ili posebne dozvole koju izdaje organizator natjecanja.
- 10) **Razglas:** elektronski sustav razglasa koji je osposobljen za trenutno emitiranje jasnih poruka svih gledateljima.
- 11) **Tijela javne vlasti:** sva nacionalna ili lokalna tijela vlasti s bilo kakvom odgovornošću u pripremi i provođenju mjera zaštite, sigurnosti i povezanih poslova u svezi s nogometnom utakmicom, npr. policija, prva pomoć, medicinske službe i vatrogasne službe.
- 12) **Zaštita:** svaka mjera kojoj je svrha zaštita zdravlja i dobrobiti pojedinca i skupina koji su nazočni, rade ili sudjeluju na utakmici.
- 13) **Sigurnost:** svaka mjera kojoj je svrha sprječavanje, smanjenje rizika i odgovaranje na počinjenje kriminalnih djela ili nered u vezi s utakmicom.
- 14) **Sigurnosno osoblje:** policijski službenici, zaštitari (profesionalna zaštitarska tvrtka), sportski redar (osposobljen i licenciran) i redari (steward – klupsko tehničko osoblje).
- 15) **Poslovi:** sve mjere kojima je cilj osigurati da se pojedinci ili skupine osjećaju sigurno, ugodno i dobrodošli kad dolaze na utakmicu.
- 16) **Časnik za vezu s navijačima (Supporter liaison officer -SLO):** osoba koja djeluje kao ključni kontakt navijačima nacionalnog saveza ili kluba.
- 17) **Službene osobe:** delegat, suci utakmice, kontrolor suđenja, časnik za sigurnost, predstavnici klubova i druge osobe iz organizacije utakmice i rukovodstva natjecanja.
- 18) **Prvi stupanj natjecanja:** najviši stupanj natjecanja za muške seniore.
- 19) **Drugi stupanj natjecanja:** drugi stupanj natjecanja za muške seniore.

Ovim Pravilnikom upotreba oblika muškog roda odnosi se jednako na ženski rod.

Članak 4. Imenovanje Povjerenika za sigurnost

- 1.** Savez i klubovi moraju imenovati Povjerenika i/ili Časnika za sigurnost, ta osoba mora biti stručna za obavljanje sljedećih zadaća:
  - razvoj, provedba i pregled politika i postupaka zaštite i sigurnosti, uključujući upravljanje rizicima i planiranje
  - biti glavni kontakt između tijela javne vlasti i saveza ili kluba u pogledu organizacije zaštite i sigurnosti na utakmicama
  - upravljanje poslovima zaštite i sigurnosti uključujući angažiranje, informiranje, raspoređivanje i izvješćivanje
  - osigurati da su stadionska infrastruktura, sustavi i oprema ovjereni kao sposobni za svoju svrhu.
- 2.** Povjerenik i/ili Časnik za sigurnost mora biti kvalificiran sukladno HNS Pravilniku o licenciranju i važećim zakonskim okvirima.
- 3.** Povjerenik i/ili Časnik za sigurnost treba biti osposobljen i imati iskustva u područjima kontrole publike, te zaštite i sigurnosti na nogometnim stadionima.

Članak 5. Suradnja i komunikacija s navijačima

- 1.** Saveze i klubove potiče se da razvijaju i održavaju proaktivnu i redovitu komunikaciju s navijačima i njihovim predstavnicima s ciljem stvaranja partnerstva, kao i rješavanja problema.
- 2.** Savezi i klubovi trebaju razmotriti pripremanje navijačke povelje koja navodi međusobna očekivanja i obveze.
- 3.** Savezi i klubovi trebaju imenovati časnika za vezu s navijačima koji djeluje kao ključni kontakt za navijače.
- 4.** Podršku provedbe aktivnosti iz ovog članka pružati će Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a.

II. STADIONSKA STRUKTURA I MJERE TEHNIČKE ZAŠTITE

Članak 6. Osnovna načela

1. Obavezno je postupati u skladu s Pravilnikom o licenciranju te ga koristiti kao referencu za HNS-ova športska natjecanja te drugim aktima HNS-a kojima se utvrđuju kriteriji za sudjelovanje u određenom stupnju natjecanja.
2. Stadion/športski objekt može biti korišten za odigravanje nogometnih utakmica samo ukoliko strukturalno i tehničko stanje stadiona ispunjava sigurnosne zahtjeve.
3. Obavezno je postupati u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, pravilnicima i administrativnim uputama za izgradnju i tehničko opremanje športskog objekta/stadiona.
4. Kapacitet stadiona mora uvijek odgovarati maksimalno sigurnom kapacitetu spomenutog stadiona.
5. Na stadionu moraju biti vidljivo istaknuta Pravila ponašanja, koja uključuje zabranjene predmete, kojih su moraju pridržavati sve osobe nazočne na stadionu.

Članak 7. Područje izvan stadiona

1. Pristup stadionu treba biti olakšan učinkovitom mrežom putova za privatni prijevoz i ukoliko je moguće, prikladnim vezama do javnog prijevoza u blizini stadiona.
2. Neophodno je postaviti velike natpise koji sadržavaju upute o pravcima (položaj sektora i ulaza), u neposrednoj blizini stadiona, kao i na ulaznicama.
3. Prilazi stadionu moraju biti označeni na primjereni način (na primjer: putem piktograma), kako bi vodili gledatelje do njihovih sektora, a sve rampe, ulazna i izlazna vrata moraju biti u funkciji i jednako tako jasno obilježena znakovima koji su univerzalno razumljivi.

Članak 8. Perimetar stadiona, ulazne rampe i kontrolne točke

1. Zid ili ograda može ograditi područje koje okružuje stadion. Zid ili ograda treba biti visine od najmanje 2.5 metara i ne smije omogućavati penjanje, probijanje, rušenje ili uklanjanje.
2. Ulazi i izlazi samog stadiona i područje koje okružuje stadion trebaju biti dizajnirani na način da olakšavaju protok osoba i vozila unutar i izvan stadiona.
3. Sva ulazna vrata moraju biti takva da se mogu brzo otvoriti ili zatvoriti bez da se uzrokuje bilo kakva opasnost. Vrata trebaju biti otporna na pritisak od velikog mnoštva ljudi. Kada su otvorena, vrata moraju biti potpuno zaštićena. Vrata također moraju imati brave otporne na vatru.
4. Ulazne rampe i kontrolne točke mogu biti pripojene zidu perimetra koji okružuje stadion. Oni moraju biti otporni na ogroman pritisak, te biti vatrootporni.

Članak 9. Perimetar oko terena za igru, ulazi na teren za igru u slučaju nužde, ulazi za igrače

1. Iako je poželjno uklanjanje svih ograda i pregrada perimetra sa nogometnih stadiona, potvrđeno je da postoje mjesta gdje ograde treba zadržati i na kojima vlasti inzistiraju.
2. Teren za igru mora biti zaštićen od upadanja neovlaštenih osoba. Kako bi se spriječio neovlašteni pristup, stadioni mogu imati ogradu visine od 2.20 metara (metalnu ili ogradu od sigurnosnog stakla, itd.), prikladni jarak koji sprečava upadanje ili kombinaciju tih prepreka. Ograda prema terenu za igru može biti uklonjena kada su ispunjene druge mjere tehničke zaštite (video nadzor), kao i organizacijske mjere (postavljanje horizontalnih barijera za sprječavanje ulaska gledatelja), te posebno utvrđeni postupci redarske službe u Planu organizacije utakmice.
3. Moraju postojati ulazi na teren za igru u slučaju evakuacije. Vrata u slučaju nužde moraju biti pripojena ogradi koja okružuje teren za igru. Ukoliko su područja za gledatelje jarkom odvojena od terena za igru, mjesta za prelazak (mostovi), moraju biti osigurani u blizini vrata za slučajevne nužde. Pod uvjetom da HNS da svoje prethodno odobrenje, iznimke u odnosu na gore navedeno moguće su samo ukoliko postoji dovoljno prikladnih alternativnih izlaznih putova za gledatelje.

4. Vrata u slučaju nužde moraju biti takva da ih se može brzo i jednostavno otvoriti u smjeru terena za igru. Ona, u načelu, trebaju biti smještena na izravnoj liniji sa stepeništem tribine za gledatelje. Mjesta za slučajevne hitne evakuacije na teren za igru ne smiju biti zaklonjena reklamnim panoima ili bilo kakvim drugim predmetima. Reklamni panoi moraju biti izrađeni na takav način da ne stvaraju prepreke.
5. Izlazna vrata u slučaju nužde trebaju biti dovoljno široka. Kod izlaza se uvijek mora nalaziti redar, a vrata moraju biti otključana. Trebaju biti različite boje od okolnog područja i jasno prepoznatljiva putem brojeva ili slova na obje strane izlaza.
6. Vrata se mogu otvoriti daljinskim uređajem ili ručno. Ukoliko se vrata mogu samo ručno otvoriti, ona moraju biti otvorena od strane na kojoj se nalaze gledatelji. Ukoliko dođe do kvara sustava daljinskog upravljanja, vrata se moraju moći odmah ručno otvoriti.
7. Prilikom ulaza i izlaza sa terena za igru, kao i tijekom utakmice, igrači i službene osobe moraju biti zaštićeni od upadanja gledatelja.

Članak 10. Evakuacija gledatelja sa stadiona

1. Evakuacijski putovi moraju biti utvrđeni s lokalnim snagama sigurnosti (policija, zaštitarsko-redarsko osoblje, vatrogasci, prva pomoć i službe za hitne slučajeve).
2. Klub organizator športskog natjecanja mora načiniti **plan evakuacije** koji ne smije biti stariji od godinu dana i sukladno kojem su usklađeni postupci svih službenih osoba, kao i svih službi u slučaju hitne evakuacije gledateljstva sa dijela ili cjelokupnog stadiona.

Članak 11. Područja za gledatelje

1. Utakmice u sustavu natjecanja HNS-a – prvi i drugi stupanj natjecanja igraju se na stadionima sa sjedećim mjestima. Za sva druga natjecanja HNS-a, može se odobriti korištenje stajaćih mjesta za gledatelje nakon što je prethodno zatraženo odobrenje relevantnih lokalnih vlasti – utvrđen maksimalno siguran kapacitet pojedine stajaće tribine te dobivena sigurnosna potvrda koja ne može biti starija od godinu dana za pojedini stadion.

Sljedeći su uvjeti koje stadioni moraju ispunjavati za natjecanja HNS-a:

Natjecanje	Zahtjev
treći stupanj natjecanja i niža natjecanja, 1/32 završnice i niža natjecanja Hrvatskog nogometnog kupa - od natjecateljske godine 2022/2023	Utakmice se mogu igrati pred gledateljima koji stoje. Imati gledalište sa numeriranim individualnim sjedalicama.
drugi stupanj natjecanja, 1/8 i 1/16 finala Hrvatskog nogometnog kupa - od natjecateljske godine 2022/2023	Utakmice se mogu igrati samo pred gledateljima koji sjede, svaki prostor za stajanje mora biti zatvoren (sjedeće klupe bilo kojeg opisa su zabranjene i smatrat će se stajaćim smještajem). Imati gledalište sa numeriranim individualnim sjedalicama.
prvi stupanj natjecanja, ¼, ½ i finale Hrvatskog nogometnog kupa - od natjecateljske godine 2022/2023	Utakmice se mogu igrati samo pred gledateljima koji sjede, svaki prostor za stajanje mora biti zatvoren (sjedeće klupe bilo kojeg opisa su zabranjene i smatrat će se stajaćim smještajem). Imati gledalište sa numeriranim individualnim sjedalicama.

2. Područja za gledatelje trebaju biti podijeljena na sektore i jasno označena. Sektori trebaju biti označeni na takav način da omogućuju gledateljima, a posebice snagama sigurnosti, da ih brzo prepoznaju.
3. Sektori za navijačke skupine dviju suparničkih momčadi trebaju biti što je više moguće međusobno udaljeni. Ukoliko se ne radi o zasebnim tribinama za gostujuće navijače, tada

pregrade kojima se odvajaju ovi sektori od drugih područja za gledatelje trebaju biti posebice čvrste i stabilne. Sektor za gostujuće navijače treba imati svoj vlastiti ulaz, a po mogućnosti i više njih. Put do mjesta ovog ulaza treba biti preko što manjeg mogućeg broja putova koje koriste drugi gledatelji. Minimalno 5% ukupnog kapaciteta stadiona mora biti stavljeno na raspolaganje isključivo gostujućim navijačima u odvojenom području stadiona.

4. Sigurnosne pregrade moraju biti podignute u sektorima stadiona u kojima će se nalaziti stajaća mjesta. Pregrade između stajaćih i sjedećih područja i između različitih sektora trebaju se koristiti kako bi se spriječilo kretanje gledatelja iz jednog sektora u drugi.
5. Stepenice i izlazi u slučaju nužde trebaju biti jasno označeni sa svjetlećom (žarkom) bojom.
6. Treba postojati jednostavan pristup sanitarnim objektima i objektima za osvježanje u svim sektorima stadiona.
7. Sjedala za gledatelje moraju biti individualna, pričvršćena (npr. za pod), odvojena jedna od drugih, oblikovana, označena brojem i izrađena od nelomljivog i nezapaljivog materijala.
8. Po svojoj prirodi, dizajnu i konstrukciji, privremene tribine su jasno namijenjene za korištenje od utakmice do utakmice i HNS ne preporučuje njihovu upotrebu. Korištenje privremenih tribina može biti razmatrano pod uvjetom da su lokalne vlasti prethodno obavile inspekciju konstrukcije te potom izdale odobrenje, na temelju čega će HNS donijeti konačnu odluku o korištenju montažne tribine.
9. Svako mjesto odigravanja treba usvojiti raspored svakodnevnog održavanja. Sva šteta treba biti evidentirana i predmeti kao što su sjedala trebaju biti popravljani ili zamijenjeni prije svakog događanja. Objekti trebaju biti čišćeni, a svi opasni predmeti uklonjeni.

Članak 12. Kontrolna prostorija i video-nadzor CCTV

1. Stadioni na kojima se odigravaju utakmice prvog i drugog stupnja natjecanja moraju imati kontrolnu prostoriju, koja osigurava cjelovit pregled unutrašnjosti stadiona te mora biti dana na korištenje snagama sigurnosti.
2. Snagama sigurnosti i redarima moraju biti osigurane prostorije za sastanke, kao i dovoljan prostor za sva vozila koja mogu biti potrebna.
3. Prostorija spikera na razglasu i kontrolna prostorija trebaju biti smještene jedna pored druge.
4. Stadioni na kojima se odigravaju utakmice prvog i drugog stupnja natjecanja moraju imati video nadzor – CCTV tj. televizijski sustav zatvorenog kruga, a video kamere trebaju biti postavljene unutar i izvan stadiona te na ulazima u stadion. Kamere moraju imati mogućnost zumiranja kako bi se prepoznala lica odnosno identiteti gledatelja i ostale tehničke karakteristike za nadzor ponašanja gledatelja. Nadzor video kamerama obavlja se iz kontrolne prostorije. Također je potrebno da sustav video-nadzora ima mogućnost zamrzavanja slike kako bi se identificirali pojedinci te mogućnost ispisa i pohranjivanja snimljenog zapisa ponašanja gledatelja na prostoru cijelog stadiona.

Članak 13. Mjere sigurnosti za ekipe i službene osobe

1. U projektu stadiona, pristupne ceste i ulazi/izlazi za momčadi i službene osobe trebaju biti odvojeni od onih za gledatelje. Također se preporučuju posebna zaštitna područja.
2. Stavak 1. ovog članka također se primjenjuje na pristupne ceste i/ili ulaze/izlaze za sve VIP ili dodatno štićene osobe.
3. Organizatori utakmice moraju, u suradnji s lokalnim policijskim vlastima, jamčiti sigurnost momčadi sudionika i njihovih službenih osoba utakmice – tijekom njihovog cjelokupnog boravka, od dolaska do odlaska.

Članak 14. Rasvjeta, agregat u slučaju nužde

1. Za utakmice koje se igraju u vrijeme kada ne postoji dovoljno prirodnog svjetla, nužno je osvijetliti slijedeća područja:
  - Ulazi/izlazi vanjskog (i ukoliko je primjenjivo, unutarnjeg) perimetra, područja u kojima se nalaze ulazne rampe i prilazi do ulaza/izlaza kao i područja za parkiranje i putovi koji vode od javnog prijevoza do stadiona;
  - Prolazi/područja između vanjskog (i ukoliko je primjenjivo, unutarnjeg) perimetra i tribina;
  - Područja za gledatelje i medije, tribine i sektore unutar stadiona.
2. U slučaju nestanka električne energije potrebno je osigurati rasvjetu uz pomoć rezervnog sustava napajanja.

Članak 15. Semafor i razglas

1. Semafor:

Ukoliko stadion ima veliki semafor, on može biti korišten prije, tijekom i nakon utakmice, pod uvjetom da se striktno poštuju relevantni pravilnici i upute.

Na semaforu se ne mogu ponavljati prizori koji na bilo koji način uznemiruju gledateljstvo, a posebno se ne smiju ponavljati scene nasilja ili bilo kojeg drugog oblika ponašanja kojima se grubo narušavaju prava pojedinca, grupe ili naroda/nacije.

2. Razglas:

Stadion mora imati razglas. Slijedeća područja, bilo pojedinačna ili zajednička, trebaju biti obuhvaćena prikladnim razglasom:

- Svi ulazi/izlazi, ulazne rampe i mjesta za provjeru ulaznica kao i mjesta/područja okupljanja u vanjskom/unutarnjem perimetru;
- Područje između vanjskog i unutarnjeg perimetra, uključujući sve ulaze/izlaze;
- Područja za gledatelje, podijeljena na sljedeće zone:
  - o Tribine
  - o Druge sektore za gledatelje (posebice one domaćih i gostujućih navijača)
- Teren za igru.

3. Razglasom se treba osigurati da se sve objave budu razgovijetne i čujne u svim uvjetima. Mora se osigurati da se putem razglasa u hitnim slučajevima poruke automatski objavljuju najjačom razinom zvuka. Sustav također mora biti opremljen prekidačem za hitne objave.
4. Razglas na stadionu mora biti osposobljen tako da ga se može jasno čuti i unutar i izvan stadiona, iznad buke publike, čak i u slučaju iznenadnog pojačanja razine buke gledatelja.
5. Objave putem razglasa moraju biti strogo neutralnog karaktera. Razglas se ne smije koristiti:
  - za širenje političkih poruka;
  - za podržavanje domaće momčadi;
  - za bilo koji oblik diskriminacije gostujuće momčadi, gledatelja ili službenih osoba.
6. U slučaju nestanka električne energije potrebno je osigurati funkcije razglasa uz pomoć agregata.
7. Policijska kontrolna prostorija treba imati mogućnost preuzimanja kontrole nad razglasom u hitnim slučajevima.

Članak 16. Telefonske instalacije i internet

1. Kontrolni centri uprave događanja i službe sigurnosti trebaju biti opremljeni internom telefonskom mrežom i internetom.
2. Interna telefonska mreža treba imati sljedeće telefonske veze:
  - Kontrolna prostorija, uz obavezan pristup mobilnoj mreži ili WI FI
  - Druge prostorije policijskih snaga, službi prve pomoći, vatrogasnih službi i zaštitarsko-redarske službe;
  - Ured službenih osoba utakmica, uz obavezan pristup mobilnoj mreži ili WI FI.
3. Također se preporučuju dodatne telefonske linije u drugim potencijalno važnim mjestima na stadionu.

Članak 17. Sigurnost od požara

1. Vatra može predstavljati jedan od najvećih sigurnosnih rizika na stadionu. Preventivne mjere, kao što su uklanjanje izvora zapaljenja, osiguranje protupožarnih vrata i mjere predostrožnosti, posebice na mjestima gdje se pripravlja hrana, mogu uvelike smanjiti ovaj rizik.
2. Moraju biti instalirani hidrantni priključci koje zahtijevaju mjere protupožarne zaštite i vatrogasna služba.
3. Uređaji za gašenje požara također moraju biti osigurani u područjima koje odredi vatrogasna služba. Na uređajima za gašenje požara treba jasno biti naznačeno da li su oni korišteni ili trebaju biti zamijenjeni.

Članak 18. Prva pomoć

1. Osim prostorija za doping kontrole i prostorije za pružanje liječničke pomoći igračima, zdravstvenoj službi trebaju stalno biti na raspolaganju prikladne prostorije za pružanje prve pomoći gledateljima i svakoj drugoj osobi.
2. Na svakom sektoru stadiona moraju postojati u potpunosti opremljeni objekti za pružanje prve pomoći gledateljima, a koji su odobreni od nadležnih organa lokalne vlasti.
3. Ovi objekti moraju biti jasno određeni i pristup tim objektima mora biti jasno označen.
4. Ukoliko ovakvi objekti nisu postojeći tada za utakmice visokog rizika organizator – klub domaćin, mora osigurati dodatno vozilo hitne medicinske pomoći sa kompletnom medicinskom ekipom.

Članak 19. Sustav prodaje ulaznica i kontrola ulaska

1. Stadioni na kojima se odigravaju utakmice prvog i drugog stupnja natjecanja moraju biti opremljeni modernim sustavima prodaje ulaznica koji omogućuju prikupljanje osobnih podataka za svakog pojedinog gledatelja na utakmici.
2. Stadion mora biti opremljen modernim elektronskim sustavom kontrole ulaza – brojačima ulaznica, koji prikazuje analizu pojedinačnih podataka o broju ulazaka na stadion po sektorima i tribinama u realnom vremenu, te sprječava krivotvorenje ulaznica.
3. Brojači moraju imati propusnu moć najmanje 600 osoba na sat. Količina brojača se utvrđuje na osnovu iste propusne moći u odnosu na sjedeći kapacitet pojedinog sektora.

III. SIGURNOSNO OSOBLJE I NJIHOVE ZADAĆE

Članak 20. Osnovno načelo

Klubovi organizatori sportskog natjecanja su dužni procijeniti mogućnost izbijanja teških incidenata na športskom natjecanju i poduzeti mjere radi njihovog sprječavanja i suzbijanja.

Da bi bilo moguće ispuniti zakonske obveze, kao i kontinuirano i kvalitetno obavljati poslove sigurnosti za HNS, udruženjima koja vode natjecanja, kao i za klubove koji sudjeluju u istima, propisuje se obaveza postavljenja sigurnosnog menadžmenta i načina odabira sigurnosnog osoblja od strane klubova organizatora nogometnih natjecanja.

Članak 21. Teški incidenti

Pod slučajevima teških incidenata na nogometnim utakmicama podrazumijeva se:

- stanje koje obilježava bezobzirna upotreba i bacanje pirotehničkih i drugih sredstava čije je unošenje na stadion zabranjeno, a koje onemogućava normalno odigravanje utakmice,
- nasilje i masovne tučnjave koje snage sigurnosti stadiona nisu u mogućnosti spriječiti bez dovođenja dodatnih snaga,
- masovno i kontinuirano izazivanje i iskazivanje nacionalne, vjerske ili rasne mržnje.

Članak 22. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet

1. Hrvatski nogometni savez će kroz Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet (u daljnjem tekstu Odjel) provoditi sve aktivnosti (proaktivne i reaktivne) usmjerene na postizanje odgovarajuće razine sigurnosti natjecanja u svojoj nadležnosti. Unutar odjela imenovani su povjerenik za sigurnost i časnici za sigurnost, radom odjela upravlja voditelj Odjela.

Izvršni odbor HNS-a na prijedlog Odjela imenuje povjerenike i časnike za sigurnost HNS-a. Osobe na poslovima sigurnosti moraju imati iskustva u radu s javnim vlastima i policijskim službama, kao i dobro predznanje o pitanjima vezanim uz organizaciju utakmice, nadgledanje gledatelja i o svim drugim pitanjima koja se odnose na poslove sigurnosti i reda tijekom sportskog događanja.

2. Odjel će održavati kontakte s klubovima, policijskim vlastima, službama za hitne slučajeve i predstavnicima navijača. Odjel je odgovoran za procjenjivanje i izvješćivanje saveza, udruženja i kluba o svim izvanrednim incidentima prije, tijekom ili nakon utakmice koji na bilo koji način utječu na zaštitu i sigurnost.
3. Odjel je odgovoran za ocjenjivanje i rješavanje rizika te za poduzimanje mjera koje su u koordinaciji s onima koje poduzima policija, službe za hitne slučajeve, javne vlasti i svi drugi subjekti uključeni u menadžment događanja. To može uključivati sljedeće:
  - političke tenzije na nacionalnoj, lokalnoj ili klupskoj razini;
  - terorističke prijetnje;
  - prijašnja neprijateljstva između klubova ili njihovih navijača;
  - gledatelji bez ulaznica, krivotvorene ulaznice ili ulaznice dodijeljene za navijačka područja suparničke momčadi;
  - navijači koji su dobro poznati po korištenju pirotehničkih sredstava ili bilo kojih drugih opasnih predmeta, uključujući lasere;
  - mogućnost korištenja rasističkih ili agresivnih izraza, natpisa ili ponašanja.

To se najbolje može ostvariti putem pripreme pisane **sigurnosne prosudbe** za pojedine stadione. Sigurnosna prosudba ne smije biti starija od godinu dana i treba obuhvatiti niz postupaka za izbjegavanje incidenata koji mogu djelovati na sigurnost gledatelja ili poremetiti redovno stanje, kao i postupke ako do takvih incidenata dođe. Na sigurnosnu prosudbu mogu značajno utjecati – struktura mjesta odigravanja, sigurnosna oprema, kontrola mnoštva i poslovi u vezi ulaznica.

U nekim slučajevima pojedini incidenti mogu zahtijevati evakuaciju mjesta odigravanja. Sigurnosne prosudbe stadiona i planovi evakuacije trebaju biti testirani i ažurirani u svijetlu takvog ishoda bilo da se radi o pražnjenju dijela stadiona ili stadiona u potpunosti.

4. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a u skladu s natjecateljskim kalendarom na tjednoj bazi procjenjuje predstojeće utakmice te sukladno procjeni određuje povjerenika/časnika za sigurnost koji će biti upućen/i na utakmicu koja je određena kao visokog rizika ali i na druge utakmice, o čemu pravovremeno obavještava organizatora utakmice.
5. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a odgovoran je za kontinuiranu edukaciju svih povjerenika za sigurnost pojedinog natjecanja i klubova prvog i drugog stupnja natjecanja.

Edukacija se provodi tijekom natjecateljske godine i obvezna je za povjerenike za sigurnost klubova te je uvjet za izdavanje i produženje licence.

6. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a i povjerenici za sigurnost klubova prvog i drugog stupnja natjecanja u skladu s važećim propisima ažuriraju i vode evidenciju o osobama kojima je izrečena mjera zabrane prisustvovanja športskim natjecanjima bilo na prostoru RH, bilo u inozemstvu nakon što je o izrečenoj mjeri, sud koji ju je izrekao pisanim putem obavijest dostavio HNS-u. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a osim vođenja evidencija o osobama kojima je izrečena mjera zabrane odlaska na športska natjecanja, dužan je o izricanju i trajanju iste obavijestiti organizatora športskog natjecanja, odnosno ugovornog distributera ulaznica, te klub na čije se utakmice zabrana odnosi, a sve da bi se ispunila zakonska obaveza sprječavanja kupnje ulaznica i onemogućavanje dolaska na utakmicu osobe kojoj je mjera zabrane izrečena.
7. Ove podatke HNS i klub prvog i drugog stupnja natjecanja, kao i svaki drugi klub za čijeg je člana ili navijača izrečena mjera zabrane odlaska na športska natjecanja dužan je voditi kao pojedinačnu evidenciju u vremenu trajanja izrečene mjere, te se po završetku trajanja ista briše.
8. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a predložiti će časnike za sigurnost Izvršnom odboru HNS-a, a koji će biti upućivani na utakmice visokog rizika i druge utakmice radi praćenja stanja i izvješćivanje o ukupnoj sigurnosti i zaštiti na utakmici.

Članak 23. Zadaće povjerenika i/ili časnika za sigurnost na utakmicama visokog rizika

1. Zadaci povjerenika i/ili časnika za sigurnost na utakmicama visokog rizika su:

- pri dolasku u klub koji organizira utakmicu treba stupiti u vezu s povjerenikom za sigurnost tog kluba,
- upoznati se sa svim elementima plana sigurnosti i programa preventivnog djelovanja prije, tijekom i poslije utakmice,
- zahtijevati dopunu plana sigurnosti ukoliko ocijeni da je to nužno za sigurnost odigravanja utakmice,
- zahtijevati održavanje sastanka sudionika u osiguranju i upoznati se s njihovim pojedinačnim planovima za realizaciju zadataka koji su predviđeni planom osiguranja utakmice,
- na sastanku iznijeti ocjenu predviđenih mjera i zatražiti od svakog sudionika iznošenje problema oko realizacije predviđenih sigurnosnih zadataka,
- od povjerenika za sigurnost kluba zahtijeva potpuno provođenje mjera i otklanjanje smetnji koja mogu narušiti efikasnu organizaciju utakmice,
- s povjerenikom za sigurnost kluba i predstavnikom MUP-a RH pregledati stadion, uvjeriti se u poduzimanje mjera, uvjeriti se u funkcioniranje svih tehničkih sustava stadiona,
- uvjeriti se da su uoči otvaranja stadiona za gledateljstvo sve snage sigurnosti (redari, zaštitari) na svojim mjestima sukladno planu, te da je stadion spreman za otvaranje,
- da se prije početka utakmice uvjeri i u druge planom predviđene pojedinosti i zahtijeva da se plan u potpunosti provede, a u slučaju propusta traži da se isti otklone prije početka utakmice,
- da se prije početka utakmice sastane sa delegatom i sucima i upozna ih sa svojim procjenama sigurnosti stanja te da se s njima dogovori o primjeni mjera i postupcima u slučaju nasilja i drugih negativnih pojava na stadionu,
- tijekom utakmice održava vezu sa delegatom utakmice s kojim koordinira postupke u slučaju incidenta,
- u slučaju incidenta prije, tijekom ili poslije utakmice zahtijeva od povjerenika za sigurnost kluba i predstavnika MUP-a RH poduzimanje dodatnih mjera za sprječavanje nasilja i zaštite ljudi i imovine,
- po završetku utakmice napisati izvješće o tijeku utakmice i ponašanju svih sudionika na istoj, a posebno detaljno obraditi pitanje poslova sigurnosti te izvješće dostaviti Odjelu za

prevenciju, sigurnost i integritet. Izvješće dopuniti s optimalnim brojem slika i drugih dokumenata koji mogu potvrditi aktivnost i/ili propuste organizatora.

2. Povjerenik i/ili časnik za sigurnost HNS-a će na utakmici visokog rizika na kojoj je došlo do slučaja teškog incidenta osigurati postupanje službi sigurnosti na način da se zaustavi nasilje, spriječi eskalacija sukoba, te onemogući prelazak navijača u druge sektore stadiona i na teren za igru.
3. Povjerenik i/ili časnik za sigurnost HNS-a dužan je osigurati sljedeće postupanje u slučajevima težih incidenata koji su opisani u članku 21.:
  - obavijestiti delegata i suca utakmice o nastanku incidenta,
  - zatražiti od povjerenika za sigurnost domaćeg kluba da putem razglasa upozori da će doći do prekida utakmice ukoliko se incident ne zaustavi,
  - ukoliko incident traje, traži od delegata i suca utakmice da zaustave utakmicu te da sudac pozove ekipe do centra terena ili klupa za rezervne igrače (u ovisnosti što je sigurnije za ekipe),
  - ukoliko incident i dalje traje traži od delegata i suca utakmice da povuku ekipe u svlačionice, a klub domaćin traži da putem razglasa obavijesti gledateljstvo da će utakmica biti prekinuta,
  - u slučaju da se incident nastavlja u kontinuitetu duže od petnaest minuta te u dogovoru s policijskim službenikom koji je određen kao rukovoditelj osiguranja utakmice traži od delegata i suca utakmice da se utakmica prekine u potpunosti.
4. Povjerenik i/ili časnik za sigurnost HNS-a dužan je postupati sukladno stavku 3. ovog članka i u slučaju kada policijski službenik koji je određen kao rukovoditelj osiguranja utakmice, a sukladno Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima članak 28. stavak 2. i 4. – zatraži da se utakmica iz sigurnosnih razloga prekine privremeno ili trajno.

Ukoliko na utakmici nema povjerenika/časnika za sigurnost HNS-a tada u slučaju nastanka incidenta postupa delegat utakmice.

Članak 24. Povjerenik za sigurnost kluba

1. Svaki klub prvog i drugog stupnja natjecanja obvezan je imenovati povjerenika za sigurnost. Povjerenik za sigurnost mora imati ugovor s klubom, temeljem čega će mu povjerenik za sigurnost odgovarajućeg natjecanja izdati licencu za rad.

Ova osoba mora imati iskustva u radu s javnim vlastima i policijskim službama, kao i dobro predznanje o pitanjima vezanim uz organizaciju utakmice, nadgledanje gledatelja i o svim drugim pitanjima koji se odnose na poslove sigurnosti i reda tijekom javne športske priredbe – nogometne utakmice.

Ova osoba mora ispunjavati i druge kriterije koji su opisani u Pravilniku o licenciranju klubova.

2. Povjerenik za sigurnost treba održavati kontakte s policijskim vlastima, službama za hitne slučajeve i predstavnicima navijača. On je odgovoran za procjenjivanje i izvješćivanje saveza, udruženja i kluba o svim izvanrednim incidentima prije, tijekom ili nakon utakmice koji na bilo koji način utječu na zaštitu i sigurnost.
3. Povjerenik za sigurnost je odgovoran za ocjenjivanje i rješavanje rizika te za poduzimanje mjera koje su u koordinaciji s onima koje poduzima policija, službe za hitne slučajeve, javne vlasti i svi drugi subjekti uključeni u menadžment događanja. To može uključivati sljedeće:
  - Političke tenzije na nacionalnoj, lokalnoj ili klupskoj razini;
  - Terorističke prijetnje;
  - Prijašnja neprijateljstva između klubova ili njihovih navijača;
  - Gledatelji bez ulaznica, krivotvorene ulaznice ili ulaznice dodijeljene za navijačka područja suparničke momčadi;
  - Navijači koji su dobro poznati po korištenju pirotehničkih sredstava ili bilo kojih drugih opasnih predmeta, uključujući lasere;
  - Mogućnost korištenja rasističkih ili agresivnih izraza, natpisa ili ponašanja.

To se najbolje može ostvariti putem pripreme pisane **sigurnosne prosudbe** za pojedine stadione. Sigurnosna prosudba ne smije biti starija od godinu dana i treba obuhvatiti niz postupaka za izbjegavanje incidenata koji mogu djelovati na sigurnost gledatelja ili poremetiti redovno stanje, kao i postupke ako do takvih incidenata dođe. Na sigurnosnu prosudbu mogu

značajno utjecati – struktura mjesta odigravanja, sigurnosna oprema, kontrola mnoštva i poslovi u vezi ulaznica.

U nekim slučajevima pojedini incidenti mogu zahtijevati evakuaciju mjesta odigravanja. Sigurnosne prosudbe stadiona i planovi evakuacije trebaju biti testirani i ažurirani u svijetlu takvog ishoda bilo da se radi o pražnjenju dijela stadiona ili stadiona u potpunosti.

4. Povjerenik za sigurnost kluba odgovoran je za edukaciju svog sigurnosnog osoblja koje se angažira na poslovima sigurnosti stadiona u prvom i drugom stupnju natjecanja, kao i u međunarodnim natjecanjima u kojima klub sudjeluje. Povjerenik za sigurnost kluba daje upute i osmišljava programe treniranja i edukacije redarske službe stadiona.
5. Povjerenik za sigurnost kluba dužan je u skladu sa važećim propisima ažurirati i voditi istu evidenciju o izrečenim mjerama zabrane dolaska na utakmice kluba za osobe kojima je mjera izrečena.
6. Ove podatke HNS i klub prvog i drugog stupnja natjecanja, kao i svaki drugi klub za čijeg je člana ili navijača izrečena mjera zabrane odlaska na športska natjecanja dužan je voditi kao pojedinačnu evidenciju u vremenu trajanja izrečene mjere, te se po završetku trajanja ista briše.

Članak 25. Redarska služba i mjerila za utvrđivanje broja redara

1. Klub organizator nogometnog natjecanja, ovisno o stupnju natjecanja, vrsti športskog objekta, očekivanom broju gledatelja, te ocjeni opasnosti za izbijanje nereda i naselja, mora na nogometnom natjecanju imati redarsku službu s dovoljnim brojem redara – muških i ženskih ispitanika.
2. Redarsku službu mogu činiti zaposlenici organizatora športskog natjecanja, redari dragovoljci, članovi klubova navijača, koji su osposobljeni za obavljanje poslova redara na športskom natjecanju.
3. Organizator športskog natjecanja može za poslove redarske službe koristiti čuvare i zaštitare koji imaju odobrenje (licenciju) za obavljanje poslova privatne zaštite, a svi drugi koje organizator koristi za poslove redarske službe moraju imati ispunjene uvjete sukladno

Pravilniku o osposobljavanju osoba koje obavljaju poslove redara na športskim natjecanjima koje propisuje ministar nadležan za unutarnje poslove u RH.

4. Ukoliko klub organizator odluči angažirati redare iz vanjske sigurnosne tvrtke, neophodno je zaključiti odgovarajući ugovor. Ovaj ugovor treba posebice obuhvaćati sljedeće:
  - zadatke redarske službe
  - djelokrug poslova
  - pozicije koje treba popuniti i raspoređivanje osoblja
  - vrijeme potrebno za obavljanje zadatka
  - prava i dužnosti redara u odnosu na posjetitelje stadiona
  - broj i profil osoblja koje treba angažirati kao i detalje o njihovom iskustvu i osobnim kvalifikacijama
  - organizacija timova redara, organizacijska struktura
  - identifikacija (odjeća) redara.
5. Mjerila za određivanje minimalnog broja redara za utakmice prvog i drugog stupnja natjecanja, kao i za 1/16, 1/8, 1/4, 1/2 i finale Hrvatskog nogometnog kupa su sljedeća:
  - broj redara za utakmicu je 1:150 na svakog gledatelja, za kojeg se prosuđuje da će biti nazočan na utakmici do 50% popunjenosti potvrđenog kapaciteta stadiona te 1:100 kada se pretpostavlja da će posjećenost biti veća od 50% postojećeg kapaciteta
  - broj redara za utakmicu visokog rizika je 1:100 za sektore u kojima su gledatelji te se uz taj broj i pridodaje broj ljudi zadužen za čuvanje vrata za evakuaciju prema terenu kao i planom predviđen broj redara/zaštitara za čuvanje službenih prostorija kluba (uključujući svlačionice), kao i dodatni broj redara zadužen za čuvanje terena za igru.
6. Za utakmice trećeg stupnja i niža natjecanja, kao i za utakmice 1/32 finala i niža natjecanja Hrvatskog nogometnog kupa savezi/klubovi organizatori će sukladno sigurnosnim prosudbama, stadionskoj infrastrukturi, pretpostavljenom broju posjetitelja, samostalno predlagati broj redara na utakmici, a posebno vodeći računa o članku 7. Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima.
7. Klub organizator sportskog natjecanja dužan je na zahtjev nadležnog policijskog tijela povećati broj redara kada to tijelo procijeni da planirani broj redara ne jamči sigurnost na športskom natjecanju.

8. Redarska služba mora biti organizirana u određene sektore i moguće podsektore sukladno konfiguraciji i sektorskoj podjeli stadiona. Redarska služba mora imati jasnu zapovjednu strukturu u kojoj će svaka osoba u zapovjednom lancu biti opremljena ručnom radio stanicom te mora osigurati da svaki redar zna koja mu je osoba nadređena.
9. Ako športsko natjecanja osiguravaju i pripadnici policije, najviše rangirana osoba u hijerarhiji zapovijedanja mora biti iz reda policije.
10. Redari moraju na odjeći imati vidljivo istaknutu oznaku ili natpis koji označava da su pripadnici redarske službe, pri čemu redari koji su zaposlenici trgovačkih društava koje obavljaju djelatnost privatne zaštite moraju nositi odoru i iskaznicu.

Članak 26. Redar

1. Za obavljanje poslova sigurnosti redari na nogometnim utakmicama mogu biti osobe koje ispunjavaju uvjete sukladno odredbama Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, kao i drugim zakonskim aktima i pravilnicima, a dužnosti su im sljedeće:
  - obavljanje sigurnosnih provjera na ulaznim točkama vanjskog i unutarnjeg perimetra, kao i svi drugih područja bez pristupa opće javnosti;
  - zaštita ključnih područja (npr. ulazne rampe, prodajne točke, svlačionice momčadi i sudaca, prostorije i područja za VIP osobe kao i vozila tih osoba i predstavnika medija zajedno s njihovom tehničkom opremom);
  - nadgledanje i pregled gostiju na stadionu i njihovih osobnih stvari na ulaznim točkama i unutar samog stadiona;
  - onemogućavanje pristupa športskom objektu svakoj osobi koja ne pristane na pregled;
  - uklanjanje, spremanje i moguće vraćanje bilo kakvih pregleda koji su zabranjeni unutar stadiona zbog pravnih ograničenja ili stadionskih propisa;
  - osigurati da sva ulazna i izlazna mjesta, kao i putovi do izlaza u slučaju nužde ostanu prohodni;
  - osigurati odgovarajući broj redara na ulaznim i izlaznim mjestima, kao i na izlaznim mjestima u slučaju nužde u sektorima gledatelja (posebice onih sa stajalim mjestima), od otvaranja do zatvaranja stadiona;
  - kontrola protoka vozila i pješaka unutar granica stadiona;
  - štiti sudionike športskog natjecanja te imovinu koja se nalazi u športskom objektu;

- utvrditi posjeduje li osoba ulaznicu ili drugu odgovarajuću ispravu izdanu od strane organizatora te spriječiti neovlašten ulazak u športski objekt;
- utvrditi posjeduje li osoba koja ulazi ili se nalazi na športskom objektu alkoholna pića, opojnu drogu, pirotehnička sredstva, oružje ili druge predmete pogodne za nanošenje ozljeda ili za stvaranje nereda i nasilja te takve predmete privremeno oduzeti;
- utvrditi posjeduje li osoba koja ulazi ili se nalazi u športskom objektu transparente, zastave, simbole i sl. kojima se iskazuje ili potiče mržnja ili nasilje na temelju rasne, nacionalne, regionalne ili vjerske pripadnosti ili neke druge posebnosti i privremeno oduzeti takve predmete;
- zabraniti pristup u športski objekt osobi koja je u alkoholiziranom stanju iznad 0,5 g/kg alkohola u krvi, odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka ili se odbije podvrgnuti alkotestu ili je pod utjecajem opojne droge ili koja pokušava unijeti u športski objekt alkohol, opojnu drogu, pirotehnička sredstva, oružje ili druge predmete pogodne za nanošenje ozljede ili za stvaranje nereda i nasilja;
- obavještavanje policije o svim zakonski kažnjivim incidentima;
- obavještavanje policije, službe za prvu pomoć, vatrogasne službe i sva druga tijela o svim incidentima koji mogu predstavljati opasnost za sigurnost u slučajevima kada sami nisu u mogućnosti odmah otkloniti opasnost;
- zabraniti gledateljima prijelaz iz jednog dijela športskog objekta u drugi dio;
- zadržati gledatelja koji se nasilno ponaša ili drugačije remeti red i mir na športskom natjecanju i predati ga policiji;
- onemogućiti gledateljima pristup u one dijelove športskog objekta koji nisu namijenjeni gledateljima.

Članak 27. Grupa za vezu

1. Organizator utakmice mora odrediti grupu za vezu koja uključuje:
  - višeg službenika koji djeluje u ime organizatora utakmice,
  - višeg predstavnika:
    - svakog od odnosnog organa javne vlasti (policija, hitna pomoć, vatrogasci...),
    - redarske službe – privatne zaštitarske tvrtke ,
    - vlasnika/uprave stadiona,

- ekipe sudionika,
  - delegata utakmice,
  - časnika za sigurnost utakmice (ako je određen za navedenu utakmicu),
  - povjerenika za sigurnost oba kluba sudionika.
2. Organizator utakmice mora odrediti mjesto za sastanak u okviru stadiona gdje se grupa sastaje u ozbiljnim i hitnim slučajevima te utvrditi način pozivanja na sastanak putem razglasa (kodirani znak).
  3. Članovi grupe za vezu bez ikakvog nepotrebnog odlaganja moraju krenuti na dogovoreno mjesto sastanka. Organizator utakmice mora osigurati da članovi grupe za vezu mogu slobodno komunicirati telefonom ili radio vezom s kontrolnom prostorijom stadiona ili drugim mjestom na kojem se održava sastanak grupe za vezu.

IV. ULAZNICE

Članak 28. Prodaja ulaznica

1. Prodaja ulaznica mora biti strogo kontrolirana.
2. Ulaznice se mogu prodavati samo uz odobrenje policije i/ili drugih nadležnih organa i uz konzultacije sa savezima ili klubovima sudionicima kada su u pitanju ulaznice za gostujuće navijače.
3. Prodaja ulaznica za utakmicu podliježe striktnoj kontroli. Ukoliko je moguće, prodaja ulaznica za utakmicu organizirat će se na način da navijačima dviju suparničkih ekipa budu dodijeljene ulaznice za različita odvojena područja stadiona.
4. Na dan utakmice koja je proglašena utakmicom visokog rizika nije moguća prodaja ulaznica na stadionu, već je to moguće samo negdje drugdje u mjestu odigravanja uz odobrenje policije i/ili relevantnih javnih vlasti te u konzultaciji s gostujućim klubom. Svako ograničenje broja ulaznica koje će se prodavati po osobi mora bit utvrđeno u konzultaciji s policijom i/ili relevantnim javnim vlastima.
5. Broj ulaznica u prodaji ne može biti veći od potvrđenog i odobrenog maksimalnog sigurnog kapaciteta stadiona. Organizator utakmice treba imati potvrdu koju su izdale lokalne vlasti kojom se potvrđuje točan maksimalni sigurni kapacitet. Maksimalni sigurni kapacitet stadiona može biti revidiran i shodno tome smanjen u slučaju posebnih okolnosti. Potrebno je da se ova potvrda stalno razmatra i posebno preispituje kako bi se osiguralo da je prikladna za takva događanja. U obavljanju svojih dužnosti javne vlasti će raditi u koordinaciji sa policijom, vatrogasnim i zdravstvenim službama te s predstavnicima organizatora i uprave stadiona.

Članak 29. Raspodjela ulaznica

1. Svaki klub sudionik kojem su ulaznice za utakmicu dodijeljene odgovoran je osigurati da se ove ulaznice raspodjeljuju samo njihovim navijačima.
2. Kada se utakmica igra na neutralnom terenu, organizator utakmice odgovoran je osigurati da niti jedna od njegovih raspodjela ulaznica ne bude dostupna ili dodatno dodijeljena navijačima klubova sudionika u odnosu na prethodno utvrđenu raspodjelu i način distribucije.
3. Organizatori utakmice i savezi ili klubovi kojima su ulaznice dodijeljene zadržavaju ukupnu odgovornost ukoliko se bilo koja ulaznica nađe na crnom tržištu ili u rukama neovlaštenih pojedinaca ili agencija.
4. U dogovoru s policijom i/ili drugim tijelima vlasti, organizator utakmice mora osigurati da, ukoliko se to smatra potrebnim, ulaznice budu raspodjeljivane na takav način da se osigura optimalno odvajanje različitih navijačkih skupina navijača, imajući na umu, za utakmicu koja se igra na neutralnom terenu, da mogu biti tri skupine gledatelja, tj. navijači svake od ekipa sudionika i lokalni, neutralni navijači.
5. Kao dio postupaka odvajanja, navijači moraju biti obavješteni:
  - o sektorima stadiona za koje im je dozvoljeno kupiti ulaznice
  - da ukoliko budu pronađeni na pogrešnom sektoru, među protivničkim navijačima, mogu biti premješteni na prioritetni sektor ili udaljeni sa stadiona, već kako odluči organizator i policija i/ili drugo tijelo vlasti.
6. Onda kada je o strategiji odvajanja postignuta suglasnost s policijom i/ili drugim tijelima vlasti i ulaznice su prema tome distribuirane, neće biti uzeta u obzir bilo kakva razmatranja da se ova strategija izmijeni, osim ako odvajanje navijača zahtijeva da neke ulaznice budu zadržane od prodaje za određeni sektor.

Članak 30. Podaci o nositeljima ulaznica

1. Kada se radi o utakmicama u organizaciji FIFA, UEFA, HNS-a, kao i klubova prvog stupnja natjecanja ulaznice moraju biti personalizirane i u skladu sa važećim propisima.
2. Za utakmice koje se igraju u inozemstvu i ukoliko to okolnosti zahtijevaju, ulaznice se moraju osigurati samo onim navijačima koji organizatoru utakmice ili savezu ili klubu dostave svoja imena, adrese, brojeve osobnih iskaznica ili putovnica, OIB i ukoliko je moguće, detalje putovanja za njihove odlaske i povratke te detalje o njihovom smještaju u inozemstvu.
3. Sve takve osobne informacije kao i sve informacije koje su prikupljene o navijačima koji putuje bez ulaznice ili se vjeruje da to čine, ukoliko to bude potrebno, moraju se staviti na raspolaganje policiji.
4. Kada se ulaznice raspodjeljuju putničkim agencijama, odnosno drugim kućama sa kojima savez/klub organizator utakmice ima ugovor, tada su savez/klubovi odgovorni osigurati da:
  - se ulaznice raspodjeljuju samo uz dokumentirani dokaz o identitetu gledatelja kojim su ulaznice prodane
  - takve putničke agencije ne prodaju ulaznice u većim količinama drugim grupama nad kojima organizator utakmice, savez ili klubovi nemaju kontrolu
  - prodaja ulaznica nije uvjetovana turističkim aranžmanima kada su distributeri ulaznica turističke agencije

Članak 31. Mjere za sprječavanje krivotvorenja i preprodaje ulaznica

1. Organizator utakmice će, ukoliko to bude potrebno, s policijom i/ili drugim tijelima vlasti razmotriti koje mjere treba poduzeti protiv prodavača ulaznica na crnom tržištu oko stadiona, naročito imajući na umu da takvi postupci mogu ugroziti strategiju odvajanja.
2. U ulaznice za utakmicu prvog stupnja natjecanja, utakmice ¼, ½ finala i finale Hrvatskog nogometnog kupa moraju biti ugrađene najsofisticiranije mjere protiv krivotvorenja. Sigurnosno osoblje na dužnosti u i okolici stadiona mora dobro poznavati ove mjere, kako bi se provela brza identifikacija krivotvorenih ulaznica.

Sustav prodaje ulaznica za utakmice iz prethodnih stavaka ovog člana mora u potpunosti biti spreman za internetsku, lokalnu i prodaju ulaznica uz dostavu te za svaku pojedinu ulaznicu imati mogućnost prikupljanja osobnih podataka bez obzira na način prodaje.

3. Čim organizator utakmice sazna da bi krivotvorene ulaznice mogle biti u opticaju, mora kontaktirati policiju i/ili druge organe vlasti, kako bi se dogovorila strategija za rješavanje ovog problema.

Članak 32. Kvote ulaznica i cijene

1. Odnosni klubovi organizatori moraju dogovoriti kvote ulaznica, osim ukoliko relevantne propozicije natjecanja određuju da je Administracija HNS-a/UEFA/FIFA odgovorna za donošenje odluke.
2. U slučaju da odvojeno područje stadiona za gostujuće navijače čini više od 5% ukupnog kapaciteta stadiona, sva mjesta u odvojenom području moraju biti stavljena na raspolaganje gostujućem klubu, osim ako se odnosni savezi ili klubovi drugačije ne dogovore.
3. Osim ukoliko se odnosni savezi ili klubovi drugačije ne dogovore, cijena ulaznica za navijače gostujuće ekipe ne smije prelaziti cijenu ulaznica usporedive kategorije po kojoj se one prodaju navijačima domaće ekipe.

Članak 33. Informacije na ulaznicama

1. Ulaznice moraju nositelju dati sve informacije koje mogu biti potrebne, tj. naziv natjecanja, nazivi ekipa sudionika, naziv stadiona, datum i početak kao i jasnu indikaciju lokacije sjedala (sektor, red, broj sjedala).
2. Dodatni podaci na ulaznicama sadrže slijedeće informacije koje moraju biti distribuirane zajedno sa ulaznicom:
  - vrijeme otvaranja stadiona,
  - mapu stadiona, uključujući prilazne ceste, parkinge, stanice javnog prijevoza (autobus, tramvaj, željeznica), lokacija vizualnih sektora (A, B, C D ili već kako je pogodno),
  - pravila ponašanja na stadionu, uključujući zabranu unošenja alkohola i opasnih predmeta, kao i postupke za pregled gledatelja,
  - drugi podaci koji se traže sukladno Pravilniku o licenciranju klubova HNS-a.

V. ORGANIZACIJSKE/OPERATIVNE MJERE/SURADNJA

Članak 34. Obveza suradnje sa tijelima javne vlasti

1. Savezi ili klubovi sudionici moraju osigurati učinkovitu razmjenu informacija, uključujući prekogranične informacije u svrhu jamstva zaštićenog, sigurnog i ugodnog događanja.
2. Savezi i klubovi moraju osigurati da lokalni, nacionalni i međunarodni koordinacijski aranžmani budu utvrđeni da bi se osigurao integrirani pristup zaštiti, sigurnosti i poslovima. Ovo uključuje provedbene mjere u suradnji s tijelima javne vlasti radi sprječavanja nazočnosti osoba koje su bilo upravnim ili sudskim odlukama isključene od prisustvovanja utakmicama.
3. Organizator utakmice odgovoran je za vezu s tijelima javne vlasti u državi/gradu domaćinu, kako bi osigurali da rade na provedbi mjera sadržanih u ovom Pravilniku.
4. U suradnji s tijelima javne vlasti, organizator utakmica mora ugraditi jasne politike i postupanja po pitanjima koja mogu utjecati na upravljanje publikom i rizike za zaštitu i sigurnost, posebice, korištenje pirotehlike, nasilničko ponašanje i rasističko ili diskriminatorno ponašanje. Što se tiče pirotehlike, organizatore utakmice i saveze ili klubove sudionika se podsjeća na sljedeće UEFA-ine smjernice:
  - nije moguća sigurna upotreba pirotehlike u područjima za gledatelje na nogometnim stadionima,
  - kad je pirotehnika bačena na igralište, igrači i službene osobe moraju se maknuti od pirotehlike,
  - sudac može po potrebi zaustaviti igru dok pirotehnika bačena na igralište ne izgori,
  - pirotehniku ne smije nitko dirati dok ne izgori i čak i onda njome mora rukovati samo osposobljeno i opremljeno osoblje.
5. U pogledu suradnje između policijskih snaga uključenih u utakmicu, organizator utakmice treba potaknuti domaće policijske snage da zahtijevaju nazočnost gostujuće policijske delegacije kad razina rizika to čini poželjnim.

Članak 35. Odnos s klubovima navijača

1. HNS i klubovi moraju jačati i poticati dobar odnos s klubovima svojih navijača, na način da:
  - potiču ih i razvijaju i održavaju blisku suradnju s HNS-om ili klubom
  - potiču ih da imenuju časnika za navijače i redare iz redova svojih članova koji će pomagati u informiranju i upravljanju navijačima na utakmicama i pridružiti se skupinama navijača koje putuju na utakmice u gostima
  - prihvate njihovo postojanje kao službeno priznatih navijača i pomažu sve njihove aktivnosti u cilju razvoja nogometne igre i poboljšanja sportske i prijateljske atmosfere na stadionima
  - daju im odgovarajući tretman u pitanjima raspodjele utakmica
  - organiziraju obilaske stadiona, sastanke s igračima i službenim osobama i ostale slične aktivnosti
  - ponude pomoć kod putovanja u inozemstvo, uključujući i imenovanje osoba za kontakt u slučajevima nužde u inozemstvu
  - općenito održavaju vezu s njima putem pisanih objava ili putem bilo kojeg drugog pogodnog oblika komunikacije.
2. Potrebno je da klubovi traže od svojih klubova navijača da isti inzistiraju kod svih članova na standardima primjerenog ponašanja i otkazu članstvo svakoj osobi koja je sudjelovala u bilo kojem obliku huliganizma ili anti-socijalnog ponašanja.
3. Klubovi moraju inzistirati da klubovi njihovih navijača čine sve napore da osiguraju da se alkohol ne konzumira prigodom organiziranih putovanja.
4. Klubovi će poticati formiranje redarske službe iz redova navijačke skupine reprezentacije/kluba radi uspostavljanja standarda ponašanja sukladno pravilima ponašanja na stadionu, kao i radi lakše komunikacije prema svakom članu navijačke skupine, a posebno kada se radi o odlascima na gostujuće utakmice kada je komunikacija prema navijačkoj skupini najzahtjevnija.
5. Klubovi-organizatori športskog natjecanja će pozvati klubove navijača domaćeg športskog kluba, a gostujući športski klub klubove svojih navijača, da zajedno razmotre mjere koje mogu poduzeti klubovi navijača radi sprječavanja nereda i nasilja prilikom športskog natjecanja, te za vrijeme putovanja na športsko natjecanje i u povratku sa športskog natjecanja.

Članak 36. Strategija odvajanja gledatelja i razilaženje publike

1. Za utakmicu gdje se gledatelji odvajaju, strategiju odvajanja mora utvrditi organizator utakmice u suradnji sa policijskim rukovoditeljem i povjerenikom za sigurnost stadiona. Ukoliko je potrebno, ova će strategija također uključivati strategiju parkiranja za različite skupine navijača.
2. Ukoliko to okolnosti zahtijevaju, odvajanje različitih skupina gledatelja mora započeti što je moguće dalje od stadiona, kako bi se spriječilo neželjeno miješanje različitih skupina na pristupima stadionu i područjima gdje se nalaze rampe za ulaz.
3. Za različite skupine navijača moraju se osigurati odvojena parkirališta za autobuse i automobile, poželjno na različitim strana stadiona i što je bliže njihovim sektorima.
4. Ukoliko ne postoji dovoljan broj parkirališnih mjesta za potrebe gostujućih navijača, tada u suradnji sa gradskim/lokalnim vlastima treba osigurati parkiranje van zone stadiona, te osigurati prijevoz do stadiona sredstvima javnog gradskog prijevoza.
5. Strategija razilaženja publike nakon završetka utakmice mora se raspraviti na organizacijskom sastanku na dan utakmice.

Članak 37. Inspekcija, provjera i čuvanje stadiona

1. Organizator utakmice mora osigurati da se na stadionu na kojem se igra utakmica obavi detaljna inspekcija od strane nadležnih organa vlasti i izda sigurnosna potvrda.
2. Ova sigurnosna potvrda ne smije biti starija od jedne godine u odnosu na datum utakmice.
3. Organizator utakmice mora osigurati da:
  - je stadion čuvan od neovlaštenih upadanja tijekom odgovarajućeg razdoblja, dan uoči utakmice
  - učinkovita sigurnosna provjera stadiona – traženje neovlaštenih osoba ili zabranjenih predmeta/supstanci – provodi se prije nego se gledateljima dopusti ulazak u stadion.

Članak 38. Prva pomoć za gledatelje

1. Broj i kvalifikacije osoba zaduženih za pružanje prve pomoći gledateljima moraju biti odobreni od nadležnih organa vlasti, koji će također odrediti broj ambulantnih vozila koja trebaju biti na stadionu tijekom utakmice.
2. Osobe zadužene za pružanje prve pomoći moraju biti lako prepoznatljive.

Članak 39. Zaštita gostujuće ekipe

Organizator utakmice mora zahtijevati suradnju s lokalnom policijom kako bi se osigurala zaštita gostujuće ekipe i službenih osoba u njihovom hotelu i kad putuju na i s treninga te na i s utakmice.

Organizator utakmice mora provesti odgovarajuću procjenu rizika u suradnji policijom, i kad nije osigurana policijska pratnja tijekom kretanja ekipa i službenih osoba, razlozi za to moraju biti zabilježeni u takvoj procjeni rizika te predloženi UEFA-i na organizacijskom sastanku na dan utakmice.

Članak 40. Putovanje gostujućih navijača

1. Kad procjena rizika pokazuje da nije preporučljivo za navijače da putuju na utakmicu u gostima, organizator utakmice i savezi ili klubovi sudionici moraju poduzeti sve da spriječe navijače od putovanja.
2. U pogledu svih utakmica kojima prisustvuju navijači gostujućeg saveza ili kluba, gostujući savez ili klub mora osigurati časnika za vezu s navijačima i redare koji putuju i pomažu gostujućim navijačima. Časnik za navijače i redari su kontakt organizatoru utakmice, tijelima javne vlasti i navijačima i pomažu navijačima tijekom njihova putovanja na i s mjesta odigravanja utakmice. Oni ne zamjenjuju redare saveza ili kluba domaćina u njihovim poslovima. Broj angažiranih domaćih redara ne mora se smanjivati na račun prisustva gostujućih redara.
3. Broj gostujućih redara treba biti proporcionalan broju gostujućih navijača. Na svakih 100 navijača mora biti angažiran najmanje 1 redar. Časnici za vezu navijačima mogu biti uključeni u ukupan broj gostujućih redara.

4. Kad gostujući savez ili klub ne ispunjava prije navedene zahtjeve i ne osigura gostujuće redare, dio ili ukupno smanjenje 5% dodijeljenih utakmica za buduće utakmice relevantnog saveza ili kluba može biti izrečen kao disciplinska mjera.

Članak 41. Informacije za gledatelje

1. Organizator utakmice mora osigurati da gledatelji, prije utakmice putem razglasa ili bilo kojeg drugog pogodnog načina, budu obaviješteni o svim mjerama zabrane i kontrolama koje se odnose na utakmicu.
2. Organizator utakmice mora podsjetiti gledatelje o značaju izbjegavanja unošenja bilo kakvih zabranjenih predmeta ili supstanci u stadion, o potrebi da se ponašaju na sportski i razumno suzdržavajući način i o potencijalnim ozbiljnim posljedicama koje bilo kakvo kršenje ovih obveza može imati za igrače i ekipe koje oni podržavaju, uključujući i prekid utakmice, pa i isključenje iz natjecanja.

Članak 42. Otvaranje ulaza stadiona za gledatelje

Organizator utakmice, zajedno s policijskim rukovoditeljem i/ili povjerenikom za sigurnost stadiona, odlučuje u koje vrijeme se trebaju otvoriti ulazi na stadion za gledatelje, a uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

- očekivani broj gledatelja
- očekivano vrijeme dolaska na stadion različitih skupina gledatelja
- zabavni program za gledanje na stadionu (zabavni program na terenu za igru, mogućnost osvježenja, itd.)
- raspoloživi prostor izvan stadiona
- mogućnost za zabavu izvan stadiona
- strategija odvajanja izvan stadiona
- navike dolaska gledateljstva na stadiona
- sve okolnosti pojedine utakmice koje zahtijevaju opsežniji režim pregleda.

Članak 43. Postavljanje oznaka i upute o kretanju

1. Rampe i ulazi ili izlazi moraju biti u funkciji i njima rukovati adekvatno osposobljeno sigurnosno osoblje.
2. Odgovarajuće sigurnosno osoblje mora biti na raspolaganju na svim prilazima stadionu, na rampama i u cjelokupnoj unutrašnjosti stadiona, što je predmet diskrecijske ocjene policijskog rukovoditelja i/ili povjerenika za sigurnost kluba.
3. Dovoljan broj i odgovarajuće osposobljeni redari moraju biti na dužnosti unutar stadiona da bi osigurali da se gledatelji upućuju na svoja sjedala neometano i bez zastoja te bez zadržavanja i pomutnje.
4. Svo sigurnosno osoblje mora dobro poznavati strukturu stadiona i njegove postupke za red, slučajeve nužde i postupke evakuacije.
5. Tamo gdje je sustav ulaznica kodiran bojama prema sektorskoj podjeli, odgovarajuće boje moraju biti istaknute na svim oznakama koje gledatelje usmjeravaju na različite sektore stadiona.

Članak 44. Pregledavanje gledatelja

1. Gledatelje će u početku pregledavati sigurnosno osoblje na ogradi vanjskog perimetra, ukoliko takva postoji ili na vanjskom kordonu kojeg formira sigurnosno osoblje u slučaju mjesta odigravanja koja nemaju ogradu vanjskog perimetra, da bi se osiguralo da samo gledatelji s ulaznicama prilaze rampama te će se obaviti prvi pregledi kako bi se spriječilo unošenje zabranjenih predmeta i supstanci na stadion.
2. Konačno pregledavanje mora obaviti sigurnosno osoblje unutar ulaza – rampi kako bi se osiguralo da:
  - gledatelji ulaze na pravilnom dijelu stadiona,
  - gledatelji ne unose u stadion nikakve predmete/supstance koji bi se mogli koristiti u činovima naselja, ili alkohol ili pirotehnička sredstva bilo koje vrste,
  - prilaz je zabranjen poznatim i potencijalnim izgrednicima ili osobama koje su pod utjecajem alkohola ili opojnih droga.

3. Pregledi i pretraživanja moraju se obavljati razumno i učinkovito, kako bi se osiguralo da se gledatelje ne pregledava više od jedanput i da sami pregledi ne dovedu do nepotrebnih zastoja ili proizvedu nepotrebne tenzije.
4. Pripadnik sigurnosnog osoblja može pregledati samo gledatelja svoga spola.

Članak 45. Udaljavanje sa stadiona i uskraćivanje ulaza

Organizator utakmice mora surađivati s policijom i osigurati da svaka osoba kojoj je iz bilo kojeg razloga uskraćen ulazak ili koja je udaljena sa stadiona, ne bude kasnije propuštena ili ponovno propuštena i da ta osoba tijekom utakmice bude valjano zadržana izvan stadiona, najmanje dok se svi gledatelji ne razidu.

Članak 46. Nazočnost sigurnosnog osoblja

1. Sigurnosno osoblje, službe prve pomoći, medicinsko osoblje i vatrogasne službe, kao i spiker(i) na razglasu moraju biti na svojim određenim pozicijama u i oko stadiona prije nego što se stadion otvori za gledatelje.
2. U smislu nazočnosti sigurnosnog osoblja iz stavka 1. ovog članka, organizator utakmice dužan je ovisno o broju gledatelja osigurati dovoljan broj:
  - osposobljenih timova hitne medicinske pomoći koji pružaju izvanbolničku hitnu medicinsku pomoć (TIM1 i/ili TIM2),
  - osposobljenih vatrogasnih vozila s posadom i vatrogasaca koji pružaju protupožarno osiguranje i interveniraju ukoliko bude potrebe.
3. Sigurnosno osoblje, službe prve pomoći, medicinsko osoblje i vatrogasne službe, kao i spiker(i) na razglasu moraju ostati na svojim, njima dodijeljenim pozicijama u i oko stadiona za cijelo vrijeme dok je publika na stadionu i dok se ne razide, a prema uputama policijskog rukovoditelja ili povjerenika za sigurnost kluba organizatora nogometnog natjecanja.
4. Sigurnosno osoblje, prije svega redarska služba prije i tijekom cijele utakmice je dužna provjeravati posjedovanje i ispravnost ulaznica i drugih propusnica koje je izdao organizator (akreditacije) kako bi onemogućila neovlašten boravak bilo kojeg pojedinca u prostorima za koje nije autoriziran ili za koji ne posjeduje ulaznicu.

Članak 47. Alkoholna i bezalkoholna pića

1. Organizator utakmice mora osigurati da:
  - unutar stadiona i u njegovoj okolini nije dozvoljena prodaja ili distribucija alkohola
  - bezalkoholna pića koja se prodaju i distribuiraju budu u papirnatim ili otvorenim plastičnim čašama koje se ne mogu upotrijebiti na opasan način.
2. Iznimno od stavka 1 ovog članka HNS može dopustiti prodaju i distribuciju pića sa koncentracijom do 6% alkohola za sve utakmice u natjecanjima HNS-a pod slijedećim uvjetima:
  - da utakmica nije proglašena utakmicom visokog rizika,
  - da je prethodno dobivena suglasnost policije i drugih tijela uprave za distribuciju i točenje pića s koncentracijom alkohola na utakmici,
  - da je prodaja i distribucija alkohola ograničena i dopuštena samo osoblju koje je ovlastio klub organizator športskog natjecanja, da je s istima sklopljen poseban ugovor te da isto osoblje ima potrebne dozvole tijela lokalne vlasti,
  - da je klub organizator zabranio posjedovanje i distribuciju alkohola u prostorijama na stadionu ili na samom stadionu od strane neovlaštenih pojedinaca,
  - da je klub organizator pravilima ponašanja na stadionu i drugim klupskim i stadionskim aktima zabranio ulazak na stadion svakoj osobi koja je u alkoholiziranom stanju (koncentracija iznad 0,5 g/kg odnosno odgovarajući iznos miligrama u litri izdahnutog zraka),
  - posebno zabraniti u pravilima ponašanja i drugim aktima kluba i stadiona unos na stadion, posjedovanje i distribuciju staklenih ili plastičnih boca, limenki ili drugih zatvorenih prijenosnih spremnika koji mogu biti bačeni ili uzrokovati ozljedu.
3. Da bi se omogućilo točenje i prodaja pića s koncentracijom alkohola sva mjesta distribucije i prodaje pića na stadionu s koncentracijom alkohola moraju biti pokrivena video-nadzorom kako je predviđeno ovim Pravilnikom za prvi i drugi stupanj natjecanja.
4. HNS zadržava pravo da dodatno ograniči prodaju, distribuciju ili konzumaciju alkohola na utakmicama uključujući vrstu pića, mjesta gdje se alkoholna pića mogu konzumirati ili može zabraniti alkohol na utakmicama ovisno o okolnostima i sigurnosnoj prosudbi za pojedinu utakmicu.

Članak 48. Ograničavanje kretanja gledateljima

1. Organizator utakmice mora poduzeti mjere kojima se osigurava da se gledatelji ne mogu kretati s jednog na drugi sektor stadiona.
2. Ukoliko je potrebno imati više od jedne grupe gledatelja na određenom sektoru, između njih se mora održavati razdvojenost putem nepremostivih prepreka ili ograda koje kontrolira sigurnosno osoblje, ili formiranjem „područja bez pristupa“ koje mora ostati prazno i na kojem se nalaze samo pripadnici sigurnosnog osoblja.

Članak 49. Zadržavanje navijača na stadionu

Ukoliko policijski rukovoditelj ili povjerenik/časnik za sigurnost HNS-a tako odluče, iz razloga sigurnosti, skupinu navijača treba zadržati na stadionu za vrijeme dok se ostali navijači ne razidu, ili bude zadržana u krugu stadiona prije, za vrijeme ili nakon utakmice, moraju se poštivati sljedeća načela:

- odluka da se skupina navijača zadržava na stadionu mora biti objavljena putem razglasa na jeziku odnosno navijačke skupine
- objava mora biti kratko ponovljena prije završetka utakmice
- organizator mora osigurati da tijekom razdoblja zadržavanja, zadržani navijači imaju pristup objektima za osvježenje (mogućnost kupnje vode i hrane) i sanitarnim objektima
- ukoliko je moguće, zadržanim navijačima treba osigurati neki vid zabave (glazba, video ekran, itd.), kako bi se pomoglo da vrijeme čekanja prođe što brže i da ih se zadrži mirnima
- moraju biti redovito obaviješteni koliko još dugo moraju čekati prije nego što im bude dozvoljeno da napuste stadion ili krug stadiona.

Članak 50. Javni prolazi

Organizator utakmice mora poduzeti mjere kojima osigurava da su svi javni prolazi, hodnici, stepenice, vrata, ulazi i putevi za nuždu prohodni i bez ikakvih smetnji koje bi mogle ugroziti slobodan protok gledatelja.

Članak 51. Vrata i ulazi

Organizator utakmice mora poduzeti mjere kojima osigurava da:

- sva vrata i ulazi na stadion i svi ulazi koji vode od gledališnog prostora do područja za igru budu otključani cijelo vrijeme dok se gledatelji nalaze na stadionu,
- uz svaka od tih vrata i ulaza mora se nalaziti posebno imenovani redar koji ih čuva i trenutno omogućuje prolaze za izlaz u slučaju evakuacije,
- ni pod kojim okolnostima niti jedna od ovih vrata ili ulaza ne smiju biti zaključana,
- izlazna vrata i obodni prolaz koji se kontroliraju ili otvaraju daljinski, elektronskim ili magnetskim putem moraju imati kontrolu funkcioniranja takvog mehanizma koja mora biti smještena u stadionskoj kontrolnoj prostoriji, a daljinski sustav otvaranja mora biti testiran prije svake utakmice na stadionu.

Članak 52. Zaštita područja za igru

1. Organizator mora osigurati da su igrači i službene osobe utakmice zaštićeni od ometanja gledatelja u području za igru. Ovo se može postići na različite načine, na primjer, primjenom jedne ili više slijedećih mjera, ovisno o pojedinim okolnostima:
  - nazočnost sigurnosnog osoblja u ili blizini područja za igru
  - jarak uokolo terena za igru, a ispred tribine za gledatelje dovoljne dubine i širine
  - konfiguracijom sjedećeg prostora koja smješta gledatelje u prednjim redovima na visinu iznad arene koja bi onemogućila upadanje u područje za igru – ukoliko to nije moguće
  - nepremostiva prozirna platna ili ograde, koje se mogu postaviti ili privremeno ugraditi na način da ih se može ukloniti (ako se smatra da za određenu utakmicu njihova upotreba nije potrebna).
2. Bilo koji se oblik zaštite od upadanja koristi, on mora sadržavati odgovarajuće načine da gledatelji u slučajevima nužde mogu izaći na područje za igru, osim ukoliko postoji potvrđeno mišljenje organa javne vlasti da izvan tribine postoje adekvatni načini za slučajeve nužde, rezervni evakuacijski putevi i/ili bočni putevi izvan tribine, a koji se smatraju dovoljnima i korištenje područja za igru je nepotrebno za takve svrhe.

3. Vrsta zaštite koja je usvojena u cilju sprječavanja upadanja u teren mora biti odobrena od organa javne vlasti i ne smije predstavljati opasnost za gledatelje u slučaju panike ili evakuacije u slučajevima nužde.

Članak 53. Ponovno emitiranje na velikim ekranima

Organizator utakmice može prikazivati ponavljanja utakmice na velikom ekranu unutar stadiona samo ukoliko se poštuju slijedeći uvjeti:

- mogu se prikazivati samo kada je lopta izvan igre, tijekom odmora u poluvremenu ili tijekom odmora prije produžetaka,
- ne smiju sadržavati nikakve akcije koje bi izravno ili neizravno naglašavale potencijalnu pogrešku suca ili bilo koje ponašanje koje je u suprotnosti s načelima fair-playa,
- ne smiju sadržavati zvuk.

VI. OSTALE SIGURNOSNE ODREDBE I OBAVEZE ORGANIZATORA

Članak 54. Politička djelovanja

Promocija ili objava, na bilo koji način, političkih poruka ili bilo kojih drugih političkih djelovanja unutar ili u neposrednoj blizini stadiona, strogo je zabranjena uoči, tijekom i nakon završetka utakmice.

Članak 55. Provokativna djelovanja i rasizam

1. Organizator utakmice, zajedno s policijskim rukovoditeljem ili povjerenikom/časnikom za sigurnost, mora spriječiti svako provokativno djelovanje gledatelja izvan ili u neposrednoj blizini stadiona (neprihvatljiva razina verbalne provokacije od strane gledatelja prema igračima ili protivničkim navijačima, rasističko ponašanje, provokativni panoji ili zastave, itd.).
2. Ukoliko do takvog djelovanja dođe, organizator utakmice, policijski rukovoditelj ili povjerenik/časnik za sigurnost mora zatražiti intervenciju putem razglasa ili ukloniti bilo kakav nedozvoljen materijal.
3. Na svaki ozbiljan čin nedopuštenog ponašanja, uključujući rasističke uvrede, redari trebaju provesti svoje ovlasti te osobu koja se tako ponaša zadržati i predati policiji.
4. Organizator utakmice – klubovi, kao i sve službene osobe na utakmici moraju uvesti i primjenjivati UEFA Plan od 10 točaka o rasizmu (Dodatak A).
5. Organizator utakmice – klubovi, kao i sve službene osobe na utakmici moraju provesti mjere koje nalaže UEFA svojim cirkularnim pismom broj 052/09 od 29.07.2009. godine.

Vezano uz to, organizatora utakmice te saveze i klubove sudionike podsjeća se na:

1. Rezoluciju Europski nogomet ujedinjen u borbi protiv rasizma, koju je jednoglasno usvojio UEFA Kongres 24.05.2021. (Dodatak B)
2. Upute za službene osobe u slučajevima rasističkog ponašanja na nogometnim stadionima koje je Izvršni odbor UEFA-e usvojio na svojoj sjednici održanoj 1. i 2. 07. 2009. godine (Dodatak C).

Članak 56. Utakmice visokog rizika

1. Kriteriji prema kojima se može odrediti utakmica visokog rizika za nogometne utakmice koje se odigravaju u sustavu natjecanja HNS-a:
  - međunarodne utakmice klubskih natjecanja po odredbama FIFA/UEFA,
  - utakmica između reprezentacija/klubova za koje postoji povijest incidenata od strane navijača jedne ili obje ekipe,
  - utakmica za koju se ocjenjuje da će broj navijača gostujuće momčadi biti veći od 10% kapaciteta stadiona, odnosno ako je više od 1000 gostujućih navijača na utakmici,
  - u slučajevima kada je procijenjeno da je interes gostujućih navijača značajnije veći od predviđenog kapaciteta sjedenja za gostujuće navijače,
  - u slučaju kada je procijenjeno da je potvrđeni kapacitet stadiona u potpunosti rasprodan te da će stadion biti pun bilo za međunarodnu ili domaću utakmicu,
  - utakmica klubova za koje se zna da među njihovih klubovima navijača postoji naglašeni rivalitet,
  - utakmice u svim stupnjevima natjecanja HNS-a za koje se pouzdano zna da će rezultatska neizvjesnost kreirati konačni poredak u prvenstvu i privući povećan broj gledatelja.
2. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a na osnovi kriterija navedenih u prvom stavku ovog članka Pravilnika te na osnovu prijedloga rukovoditelja/povjerenika pojedinih natjecanja HNS-a, donosit će odluku o proglašenju utakmice pojedinog natjecanja HNS-a – utakmicom visokog rizika.
3. Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a proglasit će utakmicu visokog rizika 7 dana prije odigravanja utakmice, a odluku će dostaviti nogometnoj organizaciji ili klubu najkasnije 3 dana prije dana odigravanja utakmice, kao i svim odgovornim osobama.

Odjel za prevenciju, sigurnost i integritet HNS-a odredit će povjerenika i/ili časnika za sigurnost utakmice i uputiti ga prema mjestu odigravanja utakmice najmanje jedan dan uoči odigravanja iste.
4. Slijedeće mjere ne predstavljaju konačne mjere koje će se poduzimati, ali se u potpunosti trebaju primjenjivati na utakmicama koje su proglašene utakmicama visokog rizika:
  - striktno odvajanje navijača dodjeljivanjem sektora koji nisu naznačeni na ulaznici za utakmicu (prisilno odvajanje),
  - stvaranje i rezerviranje praznih sektora stadiona između „opasnih“ sektora za gledatelje,

- organiziranje posebnog sastanka sigurnosti sa svim predstavnicima snaga sigurnosti angažiranim za poslove sigurnosti na utakmici i delegatom utakmice,
  - povećanje broja redara, posebno na ulaznim i izlaznim mjestima u sektorima za gledatelje, oko terena za igru i između skupina suparničkih navijača,
  - osigurati da stubišta u svim sektorima za gledatelje ostanu slobodna i prohodna,
  - nadgledanje stadiona i prisutnost stalnog osiguranja na stadionu minimalno 24 sata prije utakmice,
  - povećanje broja vozila i ekipa hitne medicinske pomoći,
  - izdati zabranu prodaje ulaznica na dan utakmice u zoni stadiona i tražiti posebno odobrenje policije i drugih tijela vlasti za prodaju ulaznica na dan utakmica, kako za domaće, tako i za gostujuće navijače,
  - u posebnim slučajevima smanjiti kapacitet stadiona i organizirati zone sigurnosti neposredno uz tribine za domaću i gostujuću navijačku skupinu, naročito ako postoji povijest međusobnih rivaliteta,
  - poduzeti dodatne mjere od strane kluba organizatora za preglede stadiona i gledateljstva u cilju sprječavanja unošenja pirotehničkih sredstava i drugih predmeta pogodnih za nanošenje ozljeda ili stvaranju nereda i nasilja,
  - zabraniti točenje i distribuciju alkohola na stadionima na kojima se igraju utakmice visokog rizika ukoliko je klubovima to prethodno odobreno od strane HNS-a,
  - uvesti ograničenje broja ulaznica (do četiri) pri prodaju, kao i obavezu davanja osobnih podataka pri kupnji ulaznica i stvaranje baze podataka kako za domaći, tako i za gostujući klub,
  - pravovremeno obavještavanje gledatelja da je utakmica visokog rizika te da je eventualno rasprodana,
  - određivanje redara iz gostujućeg kluba za pratnju navijača u dolasku u grad/mjesto odigravanja utakmice – na aerodrom, željezničku stanicu, luku ili autobusnu/tramvajsku stanicu i u povratku s utakmice,
  - zadržavanje gostujućih gledatelja na stadionu na kraju utakmice sve dok se ne može jamčiti red izvan stadiona i sigurni povratak.
5. HNS može donijeti posebne i hitne mjere, upute i preporuke za utakmice visokog rizika, kao i za sve druge utakmice u sustavu svojih natjecanja.

6. HNS će zaključiti s Ministarstvom unutarnjih poslova poseban protokol o postupanju kod utakmica visokog rizika (u daljnjem tekstu: Protokol). Protokol će činiti sastavni dio ovog Pravilnika. Ako je neko od pitanja vezano uz utakmice visokog rizika Protokolom drugačije uređeno u odnosu na ovaj članak Pravilnika, primijenit će se odredbe Protokola.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57. Dodatak

Dodatak ovom Pravilniku čini njegov sastavni dio.

Članak 58. Disciplinski postupci

Svako kršenje ovog Pravilnika podliježe odredbama Disciplinskog pravilnika HNS-a.

Članak 59. Usvajanje i stupanje na snagu

1. Ovaj Pravilnik usvojio je Izvršni odbor HNS-a na svojoj sjednici održanoj 05. lipnja 2022.
2. Pravilnik stupa na snagu osmog dana od objave u službenom glasilu HNS-a, a primjenjuje se od 01. srpnja 2022. godine.

Članak 60. Ukinuće i prijelazne odredbe

1. Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o sigurnosti na nogometnim utakmicama (izdanje 2009.).
2. Klubovi su dužni prilagoditi svoje klupske propise u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Zagreb, 29. 06. 2022.

Predsjednik

Marijan Kustić v.r.

VIII. DODACI

DODATAK A: UEFA PLAN OD 10 TOČAKA O RASIZMU (Članak 53(4))

1. Davanje izjava da rasizam ili bilo koji drugi oblik diskriminacije neće biti toleriran, navođenje aktivnosti koje će biti poduzete protiv onih koji budu angažirani u rasističkom «hukanju». Izjava treba biti otisnuta u svim programima utakmica i stalno istaknuta i vidljiva oko igrališta.
2. Dati objave putem razglasa kojima se osuđuje rasističko «hukanje» na utakmicama.
3. Postaviti uvjet nositeljima godišnjih ulaznica da ne sudjeluju u rasističkim vrijeđanjima.
4. Poduzimati aktivnosti kojima se sprječava prodaja rasističke literature unutar i izvan stadiona.
5. Poduzeti disciplinske mjere protiv igrača koji su uključeni u rasistička vrijeđanja.
6. Kontaktirati druge saveze ili klubove da osiguraju da su razumjeli politiku saveza ili kluba o rasizmu.
7. Podupirati zajedničku strategiju za redare i policiju u postupanju s rasističkim vrijeđanjima.
8. Hitno ukloniti sve rasističke grafite oko igrališta.
9. Usvojiti politiku jednakih mogućnosti u svezi zapošljavanja i pružanja usluga.
10. Raditi sa svim ostalim skupinama i agencijama, kao što su udruženja igrača, navijača, škole, dobrovoljne organizacije, klubovi mladeži, sponzori, lokalni privrednici, policijski i drugi organi javne vlasti, razvijati proaktivne programe i činiti napredak u stvaranju svijesti o kampanjama za uklanjanje rasističkog vrijeđanja i diskriminacije.

Dodatak B – Rezolucija *Europski nogomet ujedinen u borbi protiv rasizma* (Članak 53/5)

Statut UEFA-e utvrđuje da je ključni cilj promicati nogomet diljem Europe u duhu mira, razumijevanja, fair-play-a i bez diskriminacije bilo koje vrste.

Jednako tako, Uefinih 11 ključnih vrijednosti sadrži obvezu da će UEFA usvojiti pristup nulte tolerancije u odnosu na rasizam.

Ovih istih 11 vrijednosti objavljuje da nogomet mora biti primjer. Nogomet ujedinja ljude i nadilazi različitosti. Poštovanje je stoga ključno načelo igre.

Protiv toga, Europski je nogomet ujedinen u čvrstom vjerovanju da rasizam i drugi oblici diskriminacije moraju biti izbačeni iz nogometa, zauvijek i za sve.

UEFA i njeni savezi članovi ovime odlučuju udvostručiti svoje napore za iskorjenjivanje rasizma iz nogometa. Za bilo koji oblik rasističkog ponašanja koji utječe na igru moraju se izricati strože kazne.

Suci moraju zaustaviti, obustaviti i čak i prekinuti utakmicu ukoliko dođe do rasističkih incidenata. Slijedom Uefa uputa o tro-stupanjskom postupku, prvo će utakmica biti zaustavljena i biti će objavljeno javno upozorenje. Drugo, utakmica će biti zaustavljena na određeno vrijeme. Treće, i nakon koordinacije s povjerenicima za sigurnost, utakmica će biti prekinuta ukoliko rasističko ponašanje ne prestane. U takvom slučaju odgovorna ekipa gubi utakmicu.

Svaki igrač ili službena osoba za koju se utvrdi da je odgovorna za rasističko ponašanje mora biti suspendirana za najmanje deset utakmica (ili odgovarajuće vremensko razdoblje – za predstavnike klubova).

Ukoliko navijači kluba ili nacionalne reprezentacije budu uključeni u rasističko ponašanje to mora biti kažnjeno (za prvi prekršaj) - djelomičnim zatvaranjem stadiona. Za drugi prekršaj, ovo mora biti kažnjeno zatvaranjem stadiona u cijelosti, kao i novčanom kaznom.

Od klubova i nacionalnih saveza se traži da provode programe osvješćivanja radi obračuna s rasizmom i u cijelosti moraju provoditi Uefa plan od deset točaka za borbu protiv rasizma. Disciplinske kazne za bilo kakvo rasističko ponašanje trebaju biti kombinirane

programima osvještavanja, pri čemu mogu pomoći anti rasističke organizacije. Obrazovanje će pomoći naglašavanju problema, i u nogometu i u široj zajednici.

Igrači i treneri također moraju prednjačiti u borbi protiv rasizma. Govoriti protiv njega – dio je vaše obveze prema nogometu.

I UEFA i njeni savezi članovi u potpunosti se obvezuju na ovo strogo kažnjavanje i politike osvještavanja. Nogomet je vodstvo, i na terenu i izvan njega. Europski je nogomet ujedinen protiv rasizma. Zaustavimo rasizam. Sada.

Dodatak C – Upute za službene osobe u slučajevima rasističkog ponašanja na nogometnim stadionima (Članak 53/5)

Ozbiljni rasistički incidenti – Prvi korak: privremeno zaustaviti utakmicu

Kad sudac bude obaviješten (naročito kad ga o tome obavijesti delegat utakmice putem četvrtog suca), o rasističkom ponašanju (posebno rasističko skandiranje, vrijeđanje i urlanje, transparenti, itd.), i ukoliko, po svom mišljenju, smatra da je ovo rasističko ponašanje velikog razmjera i snage, on će, u primjeni Pravila 5 nogometne igre, zaustaviti utakmicu i zatražiti objavu putem razglasa (na jezicima obje ekipe), zahtijevajući od publike da odmah prestane s takvim rasističkim ponašanjem.

Utakmica se može nastaviti tek nakon što poruka bude objavljena.

Ozbiljni rasistički incidenti – Drugi korak: zaustaviti utakmicu.

Ukoliko rasističko ponašanje ne prestane nakon što je utakmica nastavljena (tj. korak br. 1 nije bio učinkovit), sudac će zaustaviti utakmicu na razumno vrijeme (na primjer 5 – 10 minuta), i zahtijevati od ekipa da odu u svlačionice. Službeni Uefa delegat utakmice će putem četvrtog suca, pomoći sucu u utvrđivanju da li je prestalo rasističko ponašanje nakon koraka 1.

Tijekom ovog razdoblja, sudac će još jednom zatražiti objavu publici putem razglasa, zahtijevajući od publike da odmah prestane s takvim rasističkim ponašanjem i da ih se upozori da ono čak može rezultirati prekidom utakmice.

Tijekom stanke, sudac će se konzultirati sa službenim Uefa delegatom utakmice, Uefa povjerenikom za sigurnost i relevantnim policijskim i sigurnosnim tijelima stadiona o sljedećim mogućim koracima, naročito o mogućnosti prekida utakmice.

Ozbiljni rasistički incidenti – Treći korak: Prekid utakmice.

Ukoliko rasističko ponašanje ne prestane nakon što je utakmica nastavljena (tj. korak br. 2 nije bio učinkovit), sudac će, kao zadnju mjeru, konačno prekinuti utakmicu. Uefa službeni delegat utakmice će, putem četvrtog suca, pomoći sucu kako bi utvrdio da li je rasističko ponašanje prestalo nakon koraka br. 2.

Međutim, svaka takva sučeva odluka o prekidu utakmice u takovim okolnostima donosi se samo nakon što su sve moguće mjere prethodno primijenjene i učinak prekida utakmice na sigurnost igrača i publike je bio procijenjen putem cjelovite i opsežne konzultacije sa službenim Uefa delegatom utakmice, Uefa povjerenikom za sigurnost i relevantnim policijskim i tijelima stadionske sigurnosti. U načelu, prekid utakmice je rezultat suglasnosti svih uključenih strana.